

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ЈАВНО ОБВИНИТЕЛСТВО НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ИЗВЕШТАЈ

**ЗА РАБОТАТА НА ЈАВНИТЕ ОБВИНИТЕЛСТВА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ВО 2019 ГОДИНА**

Скопје, август 2020 година

СОДРЖИНА

ВОВЕД.....	1
I. ПРАВНА ОСНОВА И НАДЛЕЖНОСТИ	1
1. Уставна положба и законска рамка на Јавното обвинителство.....	1
2. Надлежност, задачи и обврски на јавното обвинителство и јавните обвинители	2
II. КАДРОВСКА СОСТОЈБА И МАТЕРИЈАЛНИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА.....	5
1. Јавни обвинители	5
2. Јавнообвинителска стручна служба	8
3. Просторни капацитети	11
III. БУЏЕТ И ЈАВНИ НАБАВКИ	11
IV. ОПРЕМА И МАТЕРИЈАЛНИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА НА ЈАВНИТЕ ОБВИНИТЕЛСТВА	13
V. СТУДИСКО - АНАЛИТИЧКА АКТИВНОСТ	14
VI. ПРЕСТАВКИ И ДРУГИ ПОДНЕСОЦИ	14
VII. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА	14
VIII. СТРУЧНО УСОВРШУВАЊЕ И СТРУЧНА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА	15
IX. ЈАВНОСТ НА РАБОТЕЊЕТО	16
X. ЗБИРНИ ПОДАТОЦИ ЗА БРОЈОТ И ПОСТАПКИТЕ ПО КРИВИЧНИ ПРЕДМЕТИ	19
1. Кривични дела извршени од полнолетни сторители	20
1.1. Постапување на основните јавни обвинителства	20
1.2. Подносители на кривични пријави	21
1.3. Постапување по кривични пријави обем и ажурност.....	21
2. КРИВИЧНИ ДЕЛА ИЗВРШЕНИ ОД СТОРИТЕЛИ - ДЕЦА	24
2.1 Примени кривични пријави	24

2.2 Подготвителна постапка	24
2.3 Предлози за изрекување на санкции	24
2.4 Одлуки на Советот за деца и жалби на јавните обвинители.....	25
3. КРИВИЧНИ ДЕЛА ИЗВРШЕНИ ОД НЕПОЗНАТИ СТОРИТЕЛИ	25
4. ПОСТАПУВАЊЕ И ДЕЈСТВИЈА ПРЕВЗЕМЕНИ ОД ЈАВНИТЕ ОБВИНИТЕЛСТВА	
ПО ПРЕДМЕТИТЕ	25
4.1 Барање за собирање податоци и потребни известувања	25
4.2. Истражни дејствија на јавниот обвинител во предистражна постапка	26
4.2.1 Примена на посебни истражни мерки	26
4.3. Резултати од истраги спроведени од јавните обвинителства / Одлуки	
по кривични пријави	27
4.3.1. Број и структура	27
4.3.2. Отфрлени кривични пријави	28
4.3.3. Поднесени наредби за спроведување истражна постапка	30
4.3.4. Примена на мерката притвор	31
4.3.5. Одлуки по спроведена истрага	32
4.3.6 Предлог спогодби	33
4.3.7. Обвиненија	34
4.3.8. Одлуки на судот по поднесените обвиненија	34
4.3.9. Одземени предмети, конфискација на имот	36
4.3.10. Меѓународна правна помош	38
5. ПРАВНИ ЛЕКОВИ	38
5.1. Редовен правен лек - Жалба	38
5.2. Вонредни правни лекови	43
а) Во кривична постапка.....	43
б) Управно-судска и управна постапка	44
XI. СТРУКТУРА НА КРИМИНАЛИТЕТОТ	44
1.Движењето на криминалот по поедини карактеристични кривични дела	45
2.Кривични дела од корупција	48
3.Предмети од Одделението за истражување и гонење на кривични дела сторени	
од лица со полициски овластувања и припадници на затворската полиција	51

4. Предмети од Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите	52
5. Состојбата на структурата на криминалитетот според кривичните дела систематизирани према посебните глави на Кривичниот законик на Република Северна Македонија	52
ЗАКЛУЧОК.....	56

ВОВЕД

Со изготвувањето и доставувањето на Извештајот за работа на Јавните обвинителства на Република Северна Македонија за 2019 година, не се исполнува само законската обврска, туку и се овозможува основ за стручна анализа на постојните состојби и идните потреби.

Јавните обвинители се први и повикани, во име на општеството да ја овозможат и гарантираат ефикасноста на кривично - правниот систем. Неопходни се заложбите за самостојно, стручно, одговорно, ефикасно и професионално обвинителство, преку обезбедување на законски и материјални предуслови и јакнење на личноста јавен обвинител. Целта е заедничка - да се поттикне професионалното и непристрасно вршење на функцијата, ослободена од влијанија од надвор и раководена од јавниот интерес и вистината.

Почитувајќи ја правната сигурност и владеење на правото и ефикасност на кривичната правда, Јавното обвинителство во изминатиов период, успешно се справува со спроведување на својата надлежност во борбата со криминалот и покрај недоволните капацитети во поглед на човечки, материјални и технички ресурси.

Извештајот се состои од неколку глави, во кои поодделно е изложен осврт на состојбите и се дадени препораки за активности кои треба да се имаат предвид. Изложена е правната основа и надлежностите, организациската поставеност и капацитетите кои ги поседува, збирните податоци за бројот и постапките по кривичните предмети во обвинителствата.

I. ПРАВНА ОСНОВА И НАДЛЕЖНОСТИ

1. Уставна положба и законска рамка на Јавното обвинителство

Јавното обвинителство во Уставот на Република Северна Македонија е дефинирано како единствен и самостоен државен орган кој ги гони сторителите на кривични и други казниви дела и врши други работи утврдени со закон. Јавното обвинителство ги извршува своите функции врз основа на Уставот, законите и меѓународните договори ратификувани во согласност со Уставот кои се дел од домашниот правен поредок.

Јавнообвинителската функција ја извршуваат Јавниот обвинител на Република Северна Македонија и јавните обвинители. Собранието на Република Северна Македонија, го именува и разрешува Јавниот обвинител на Република Северна Македонија, со мандат од 6 години. Заради објективно и професионално извршување на функцијата, јавниот обвинител не смее да членува во политичка партија или да врши друга јавна функција и професија. Во исто време, Уставот експлицитно забранува политичко организирање и дејствување во Јавното обвинителство.

Согласно Законот за јавното обвинителство („Службен весник на РМ“ број 150/2007) и Законот за изменување на Законот за Јавното обвинителство („Службен весник на РМ“ број 111/2008), јавното обвинителство е организирано според принципите на хиерархија и субординација и тоа како Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, четири виши јавни обвинителства, Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција и 22 основни јавни обвинителства.

Вишо јавно обвинителство во Скопје е надлежно за 6 основни јавни обвинителства и тоа во Скопје, Куманово, Велес, Крива Паланка, Кавадарци и Гевгелија.

Вишо јавно обвинителство Битола е надлежно за 5 основни јавни обвинителства и тоа во Охрид, Прилеп, Битола, Ресен и Струга.

Вишо јавно обвинителство Штип е надлежно за 7 основни јавни обвинителства и тоа во Штип, Кочани, Струмица Делчево, Свети Николе, Радовиш и Берово.

Вишо јавно обвинителство Гостивар е надлежно за 4 основни јавни обвинителства и тоа во Гостивар, Тетово, Кичево и Дебар.

Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција надлежно е за целата територија на државата и е со седиште во Скопје.

2. Надлежност, задачи и обврски на јавното обвинителство и јавните обвинители

Надлежноста на јавните обвинители е определена во Уставот на Република Северна Македонија, во одредбите содржани во Законот за јавното обвинителство и Законот за кривична постапка, а делумно и со законски одредби од други закони.

Во посебна глава (3) во Законот за јавното обвинителство се уредени надлежностите на јавното обвинителство и јавните обвинители. Според овој закон Јавното обвинителство постапува во границите на својата стварна и месна надлежност - основните јавни обвинителства постапуваат пред основните судови, вишите јавни обвинителства пред апелационите судови, Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција постапува пред основен суд со специјализирано судско одделение надлежно за судење на дела од областа на организираниот криминал, додека Јавното обвинителство на Република Северна Македонија постапува пред Врховниот суд на Република Северна Македонија.

Јавното обвинителство на Република Северна Македонија во рамките на меѓународните договори остварува непосредна соработка со јавни обвинителства од другите држави, особено на планот на спречување и гонење на организираниот криминал и други тешки форми на криминал преку непосредна размена на податоци, соработка, едукација, специјализација на кадри и други форми на соработка.

При остварувањето на функцијата на гонење на сторителите на кривични дела и други казниви дела, јавните обвинители согласно овластувањата соработуваат и со Министерството за внатрешни работи и другите државни органи во чиј делокруг на работа е и откривање на кривични дела и нивните сторители и на прибирање на докази заради кривично гонење на сторителите.

Јавните обвинители раководат со предистражната и истражната постапка, а може да побараат да се стават на располагање овластени службени лица од Министерството за внатрешни работи, Финансиската полиција и Царинската управа, имаат овластувања за издавање наредби за примена на посебните истражни мерки заради откривање на кривичното дело или негов сторител, доколку е неопходно можат сами да преземаат дејствија за кои со закон се овластени Министерството за внатрешни работи, Финансиската полиција и Царинската управа.

Јавното обвинителство се грижи за законитоста на мерките и дејствијата преземени во предистражната постапка и врши надзор над почитувањето на човековите права од страна на овластените службени лица во Министерството за внатрешни работи и други државни органи.

Јавните обвинители одлучуваат за преземање или продолжување на кривично гонење за сторителите на кривични дела, поднесуваат барање за поведување прекршочна постапка, поднесуваат и застапуваат обвиненија пред судовите, изјавуваат редовни или вонредни правни лекови против судските одлуки. Во граѓанската и други судски постапки, како и во управната постапка, јавните обвинители преземаат правни дејствија за кои се овластени со закон.

При извршувањето на своите надлежности јавните обвинители имаат право да наредат доставување на податоци и известувања, документи, списи, предмети, банкарски сметки, како од државните органи, така и од други правни лица и граѓани за кои може основано да смета дека располагаат со такви податоци или информации. Исто така, јавните обвинители може да остваруваат консултации и да прибираат мислење од стручни лица од соодветна област, што се неопходни за донесување на соодветна јавнообвинителска одлука.

Според Законот за кривична постапка, јавните обвинители ја водат истрагата, при што секојдневно се соочуваат со тешки, сложени и одговорни задачи. Во своето работење треба да бидат поддржани од стручните служби за успешно и професионално да ја извршуваат улогата што им е доверена, а која сè повеќе предизвикува интерес во јавноста.

Основно право и должност на јавниот обвинител е да ги гони сторителите на кривични дела. Во остварувањето на функцијата на гонење на сторителите на кривични дела и други казниви дела, јавниот обвинител согласно Законот за кривична постапка („Службен весник на РМ“ број 150/10 бр.100/12) ги има следните права и должности:

- ги насочува дејствијата на органите надлежни за откривање и пријавување на кривичните дела и на нивните сторители,
- предлага или издава наредба за преземање на посебни истражни мерки, под услови и на начин определени со закон,
- донесува наредба и спроведува истражна постапка,
- пронаоѓа, предлага и обезбедува докази, под услови и на начин определени со закон,
- предлага привремени мерки заради обезбедување на имот или предмети прибавени со кривично дело или заради извршување на мерката конфискација,
- одлучува за одлагање на кривичното гонење под услови и на начин определени со закон,
- предлага издавање на казнен налог под услови определени со закон,
- преговара и се спогодува со обвинетиот за признавање на вина, на начин и под услови определени со закон,
- поднесува и застапува обвиненија пред надлежен суд,
- поднесува жалби против неправосилни судски одлуки и вонредни правни лекови против правосилни судски одлуки,
- одлучува по жалба на оштетениот во случаи утврдени со закон, и
- презема и други дејствија утврдени со закон.

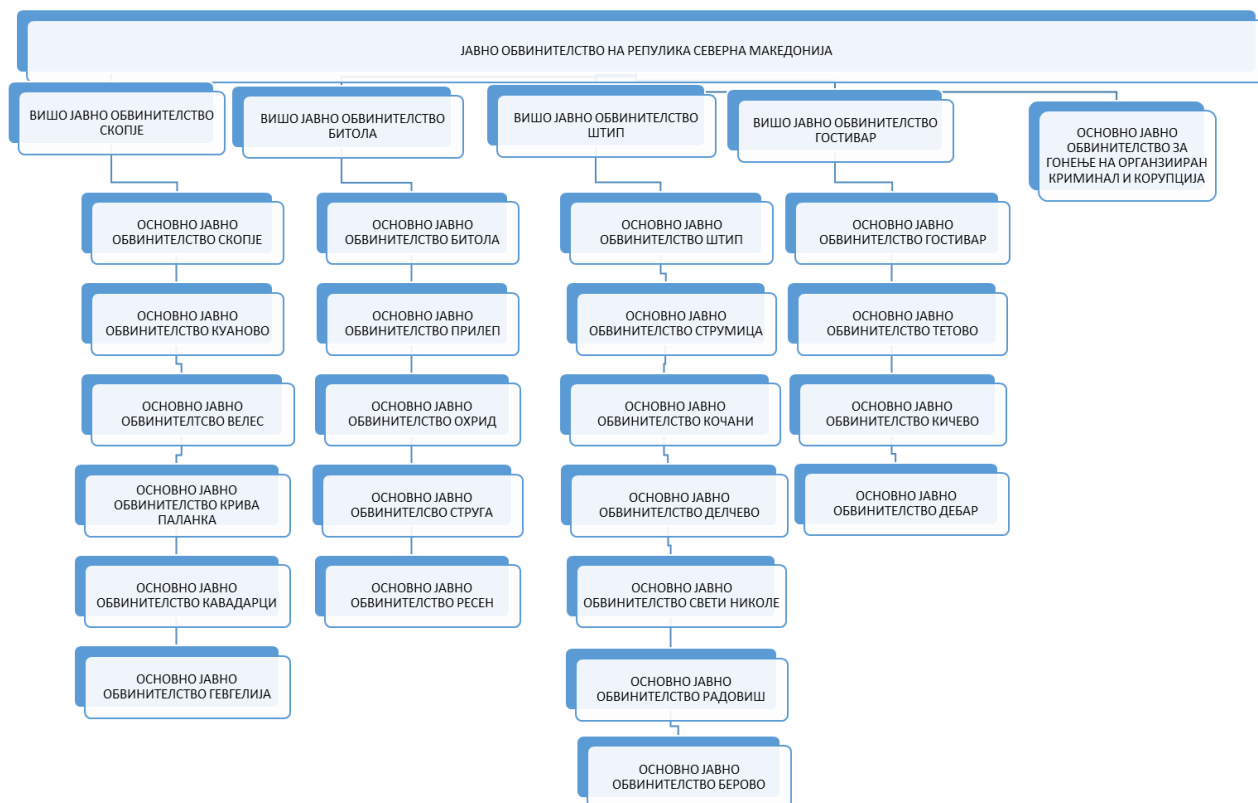
Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција како дел од единствената хиерархиска структура на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија има месна надлежност за целата територијата на Република Северна Македонија, а постапува пред Одделението за организиран криминал и корупција при Основниот кривичен суд Скопје. Согласно член 31 од Законот за Јавното обвинителство, Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција постапува:

- за кривични дела извршени од структурирана група од 3 или повеќе лица, која постои одреден временски период и дејствува со цел да се изврши едно или повеќе кривични дела за кое е предвидена казна затвор од најмалку 4 години, со намера директно или индиректно да стекне финансиска или друга корист,

- за кривични дела извршени од структурирана група или злосторничка организација на подрачјето на Република Северна Македонија или други држави или кога кривичното дело е подготвено или планирано во Република Македонија или во друга држава,

- за кривични дела Злоупотреба на службена должност и овластување од член 353 став 5, Примање поткуп од значителна вредност од чл. 357, Противзаконито постапување од чл. 359 извршени од избран или именуван функционер, службено лице или одговорно лице во правно лице, Неовластено производство и пуштање во промет наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори од чл.315 ст 3, Перење пари и други приноси од казниво дело од чл.273, Терористичко загрозување на уставниот поредок и безбедноста од чл.313, Давање поткуп од значителна вредност од чл.358, Незаконито влијание врз сведоци од чл. 368-а ст.3, Злосторничко здружување од чл. 394, Терористичка организација од чл. 394, Тероризам од чл. 394-б, Трговија со луѓе од чл. 418-а, Криумчарење мигранти од чл.418-б, Трговија со малолетно лице од чл. 418-г сите од КЗ и за други кривични дела против човечноста и меѓународното право од Кривичниот законик независно од бројот на сторителите.

Во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција согласно Законот за измена и дополнување на законот за Јавното обвинителство (Сл.весник на РСМ бр.198 од 31.10.2018 година) формирано е Одделение за истражување и гонење на кривични дела сторени од лица со полициски овластувања и припадници на затворската полиција. Ова одделение е надлежно да постапува за кривични дела кои се извршени од полициски службеник, овластено службено лице за безбедност и контраразузнавање со полициски овластувања, припадници на Финансиската полиција, со закон овластени лица на Царинската управа кои работат на откривање на кривични дела и овластени службени лица и овластени лица на Министерството за одбрана кои работат на откривање и истражување на кривични дела или припадници на затворската полиција, при вршење на службено дејствие, за кривично дело извршено вон службата со употреба на сериозна закана, сила или средства за присилба што за последица има смрт, тешка телесна повреда, противправно лишување од слобода, мачење и друго сурово, нечовечно или понижувачко постапување и казнување доколку со закон е предвидено гонење по службена должност.

II. КАДРОВСКА СОСТОЈБА И МАТЕРИЈАЛНИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА

1. Јавни обвинители

Согласно Одлуката за определување на бројот на јавни обвинители на јавните обвинителства и јавните обвинители во јавните обвинителства, донесена од страна на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, предвидениот број на јавни обвинители изнесува вкупно 258. Пополнети се вкупно 209, а треба да се пополнат и непополнетите места на јавни обвинители.

Состојбата со пополнетите и непополнетите јавнообвинителски места согласно одлуката е следна:

Обвинителство	Предвидени ЈО	Пополнети ЈО во кои се засметани и оние на кои функцијата им мирува	Непотполнети ЈО
Јавно обвинителство на Република Северна Македонија	15	11 во мирување 2	4
<i>Виши јавни обвинителства</i>			
ВЈО Скопје	17	15 во мирување 2	2
ВЈО Битола	8	6	2
ВЈО Штип	6	5 во мирување 1	1
ВЈО Гостивар	8	7 во мирување 1	1
ОЈО за гонење на организиран криминал и корупција Скопје	13	10*	3
<i>Основен јавни обвинителства</i>			
ОЈО Скопје	69	60 во мирување 3	9
ОЈО Велес	9	6	3
ОЈО Куманово	14	12	2
ОЈО Битола	9	9 во мирување 1	0
ОЈО Прилеп	8	6	2
ОЈО Охрид	8	8 во мирување 1	0

ОЈО Струга	5	4	1
ОЈО Штип	6	6 во мирување 1	0
ОЈО Струмица	9	9	0
ОЈО Кочани	6	6	0
ОЈО Тетово	10	5	5
ОЈО Гостивар	9	7	2
ОЈО Кавадарци	5	5	0
ОЈО Гевгелија	4	2	1
ОЈО Крива Паланка	3	0	3
ОЈО Ресен	2	1	1
ОЈО Делчево	2	1	1
ОЈО Берово	2	1	1
ОЈО Радовиш	2	2	0
ОЈО Свети Николе	2	1	1
ОЈО Кичево	5	2	3
ОЈО Дебар	2	2	0
ВКУПНО	258	209	49

* Бројката се однесува на обвинители кои се упатени во ОЈО ГОКК од други јавни обвинителства

Во извештајната година Советот, распиша и објави 3 огласи. Од овие огласи избрани се 18 обвинители и тоа, основен јавен обвинител на ОЈО Делчево, Прилеп и Штип и јавни обвинители во ОЈО Битола, ОЈО Гостивар, ОЈО Кавадарци, ОЈО Куманово, ОЈО Скопје и ОЈО Штип.

Во 2019 година, Советот разреши 7 јавни обвинители од кои 6 заради исполнување на условите за старосна пензија и 1 јавен обвинител поради незаконито, нестручно и несовесно вршење на функцијата.

Јавното обвинителство на Република Северна Македонија во својата анализа на капацитетите на јавното обвинителство, имајќи го предвид стапување во сила на Законот за кривична постапка и улога на јавниот обвинител во кривична постапка, со кои се предвидува проширување на надлежностите на јавниот обвинител во постапката, утврди дека е потребно зајакнување на капацитетите на јавните обвинителства со јавни обвинители, јавнообвинителска стручна служба и технички персонал.

Од анализата на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија се утврдува дека е потребно зголемување на бројот на јавните обвинители на 274 јавни обвинители распоредени по јавните обвинителства според следниов табеларен приказ:

Обвинителство	Потребен број јавни обвинители	Зголемување од
Јавно обвинителство на Република Северна Македонија	15	/
<i>Виши јавни обвинителства</i>		
ВЈО Скопје	19	2
ВЈО Битола	9	1
ВЈО Штип	6	1
ВЈО Гостивар	6	1
ОЈО за гонење на организиран криминал и корупција Скопје	21	8
<i>Основни јавни обвинителства</i>		
ОЈО Скопје	80	11
ОЈО Велес	10	1
ОЈО Куманово	14	3
ОЈО Битола	12	3
ОЈО Прилеп	10	2
ОЈО Охрид	8	/
ОЈО Струга	5	/
ОЈО Штип	7	1
ОЈО Струмица	10	1
ОЈО Кочани	6	/
ОЈО Тетово	10	/
ОЈО Гостивар	9	/
ОЈО Кавадарци	5	/
ОЈО Гевгелија	5	1
ОЈО Крива Паланка	2	/
ОЈО Ресен	2	/

ОЈО Делчево	2	/
ОЈО Берово	2	/
ОЈО Радовиш	2	/
ОЈО Свети Николе	2	/
ОЈО Кичево	5	1
ОЈО Дебар	2	/
ВКУПНО	287	37

2. Јавнообвинителска стручна служба

Уредувањето на правата, должностите и одговорностите на лицата вработени во јавните обвинителства за вршење на стручни работи, како и дефинирањето на нивниот статус, ја наметна потребата од донесување на закон кој поблиску ќе го регулира конкретното прашање. Од овие причини, во текот на 2015 година беше донесен посебен Закон за јавнообвинителска служба (Службен весник на Република Македонија бр.62/2015).

Со Законот за јавнообвинителска служба се заменуваат постоечките одредби од Законот за јавното обвинителство (Службен весник на Република Македонија бр.150/2007, 11/2008) во Оддел 7 (чл. 76- чл.87), кои се однесуваат на вработените во јавните обвинителства, проширувајќи го кругот на јавнообвинителските службеници и менувајќи го нивниот статус на државни службеници.

Иако, со законот требаше да се надмине повеќегодишниот проблем за уредување на спецификите на одредена група на вработени во јавните обвинителства - јавнообвинителски службеници, тоа не се случи.

И покрај тоа што донесениот закон не ја отсликува правилно позицијата на сите вработени, по стапување на сила на Законот за јавнообвинителска служба, донесен е Правилник за внатрешна организација и систематизација на работните места во јавното обвинителство, со кој врз донесена претходна Методологија за видот и бројот на вработените, практично се имплементираа одредбите од законот. Бројот на работните места во јавното обвинителство согласно Правилникот е утврден на 1.165 извршители. Во состав на јавнообвинителската служба е и другата администрација, односно јавнообвинителски службеници кои извршуваат административни, технички, извршни, статистичко - аналитички, материјално-финансиски, информатички и други работи согласно со закон.

Иако, во текот на 2019 година се вработени 35 службеници на определено време по пат на јавен оглас, кои најголем дел се од редот на предвидените работни места за стручни работи, пополнетоста генерално на сите профили на службата е сеуште на многу ниско ниво, односно пополнети се само 338 работни места, од вкупно предвидените 1.165. За илустрација од предвидени 202 раководни јавнообвинителски службеници пополнети се само 11.

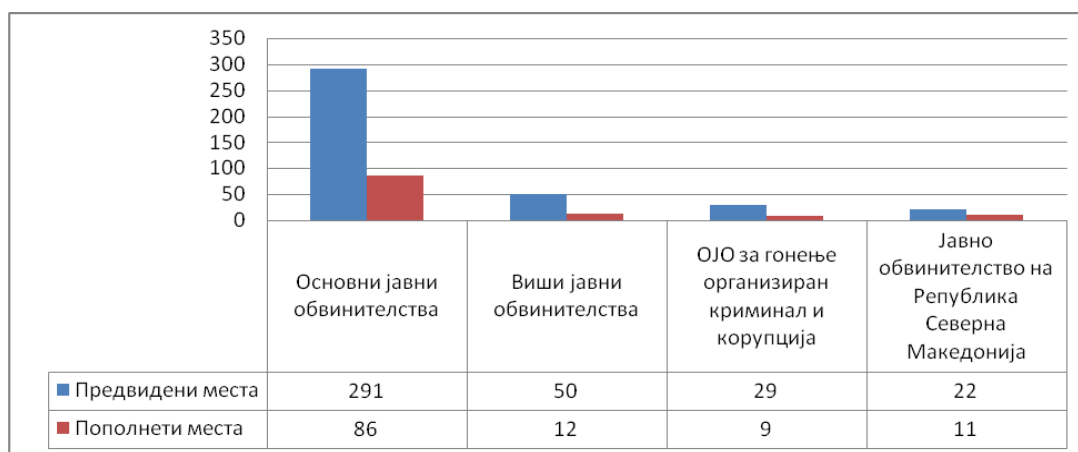
Вака високо изразена разлика во поглед на предвидените и пополнетите работни места постои и кај сите други видови работни места, а најмногу е изразено кај работните места на јавнообвинителски соработници, со што се доведува во прашање и успешноста на извршувањето на јавнообвинителската функција. Неповолниот однос во поглед на предвидените и пополнетите работни места исто така силно е изразен и во поглед на стручно-административните јавнообвинителски службеници и вработените кои вршат помошно-стручни работи.

Непополнетоста на предвидените работни места согласно Правилникот за внатрешна организација и систематизација на работните места во јавното обвинителство крајно негативно се одразува во поглед на секојдневното работење на јавното обвинителство, поради што е неопходно овие работни места да бидат пополнети.

Од вкупно предвидените 392 работни места на самостоен јавнообвинителски советник за казнено право, раководител на сектор за стручна јавнообвинителска служба, раководител на казнено правно одделение, јавнообвинителски советници, виши јавнообвинителски советници, виши стручни јавнообвинителски соработник, стручни јавнообвинителски соработници и помлади јавнообвинителски соработници- јавнообвинителски советници и соработници, пополнети се само 118 работни места, што значи дека процентуално е пополнето само 30, 10%.

Анализираните податоци укажуваат на особено голем број на непополнети места на работно место јавнообвинителски советници и соработници на ниво на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, ОЈО Скопје, ОЈО ГОКК и вишите јавни обвинителства. Така во Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, од предвидените 22 јавнообвинителски советници и соработници, се пополнети 11. Во ОЈО Скопје е најизразена непополнетоста, бидејќи од предвидените 95, пополнети се само 26 работни места од редот на јавнообвинителски советници и соработници. Во ОЈО за гонење на организиран криминал и корупција се планирани 29 јавнообвинителски јавнообвинителски советници и соработници, од кои се пополнети само 9. Во Вишото јавно обвинителство Скопје се планирани 17 јавнообвинителски советници и соработници, а се пополнети само 5. Во останатите виши јавни обвинителства состојбата е следна: во Вишо јавно обвинителство Битола се планирани 11 јавнообвинителски советници и соработници, а е пополнето само едно работно место; во Вишо јавно обвинителство Гостивар се планирани 12 јавнообвинителски советници и соработници, а се пополнети 4 работни места; во Вишо јавно обвинителство Штип се планирани 10 јавнообвинителски советници и соработници, а се пополнети само 2 работни места. Што значи дека на ниво на вишите јавни обвинителства се планирани 50 јавнообвинителски советници и соработници, а се пополнети само 12 работни места. Во другите основни јавни обвинителства се превидени 196 јавнообвинителски советници и соработници, а се потполнети 60.

Состојбата на систематизирани и пополнети работни места на јавнообвинителски советници и соработници во јавните обвинителства е прикажана на следниов графикон:

Со донесување на Законот за јавнообвинителска служба, се предвиде работно место секретар во јавното обвинителство, меѓутоа од планираните 14 работни места не е пополнето ниту едно работно место.

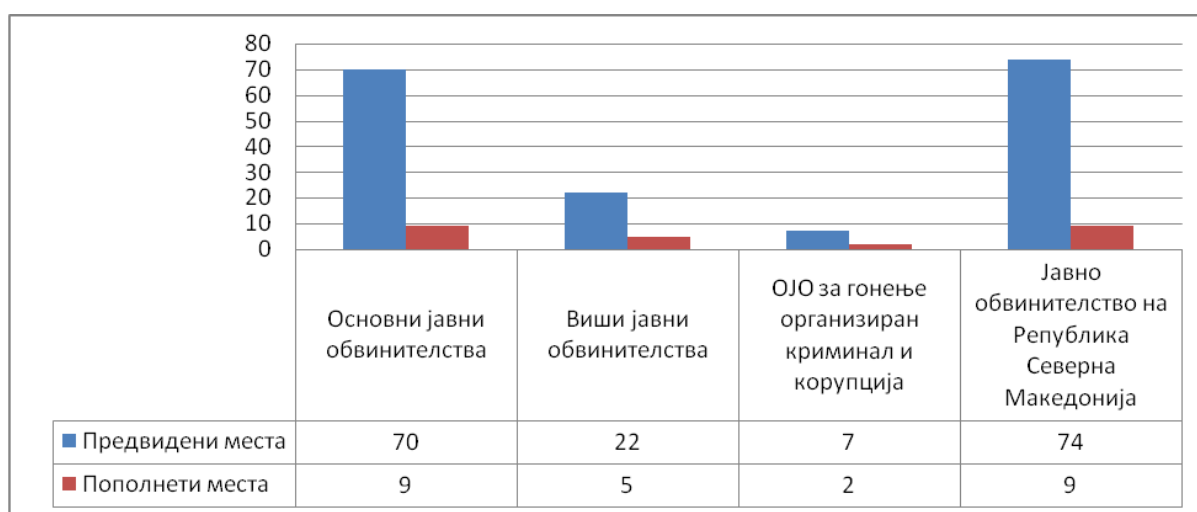
Со јавнообвинителската служба раководи Генералниот секретар во Јавното обвинителство на Република Северна Македонија.

И во поглед на пополнетоста и застапеноста на работни места на административни службеници стои истата констатација дека најголемиот број од овие работни места не се пополнети во повеќето јавни обвинителства.

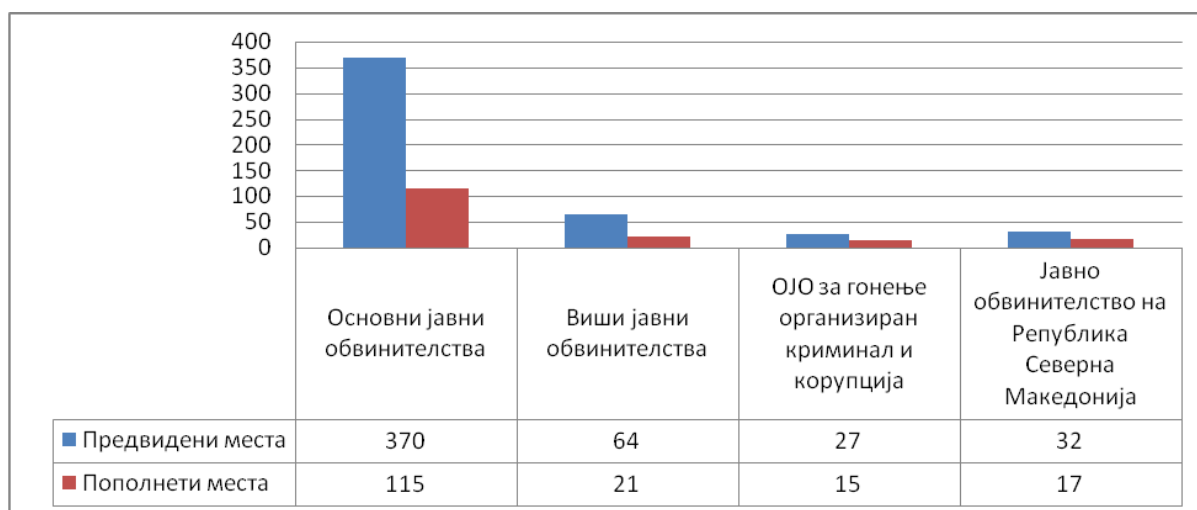
Забележителен е проблемот од недостиг на администрација, бидејќи еден вработен истовремено работи задачи и на уписничар, сметководител, записничар и доставувач. Ова од друга страна носи со себе голем број на ризици во однос на ефективното и ефикасното извршување на работните задачи.

Анализираните податоци укажуваат на особено голем број на непополнети места записничар I категорија и II категорија каде што од планирани 142 места се пополнети само 57.

Состојбата на систематизирани и пополнети работни места на административниот персонал во јавните обвинителства е прикажана на следниов графикон:

Состојбата на систематизирани и пополнети работни места на стручно-административниот персонал во јавните обвинителства е прикажана на следниов графикон:

Од овие податоци чигледно е дека бројот на вработените не е доволен за извршување на работите и задачите, особено не од лица од областа на информатичката технологија и тоа во сите обвинителства. Јавното обвинителство преку ИПА фондовите има добиено електронски систем за

водење и менаџирање со предметите чија имплементација започна во 2015 година, а целосно заврши заклучно со мај 2016 година. Овој процес е отежнат имајќи го фактот дека во јавното обвинителство, и тоа во сите 28 единици се вработени само 4 информатичари, од кои 3 со договор на определено време до крајот на 2019 година. Успешноста на овој систем ни оддалеку не може да се очекува доколку итно не се подобрат човечките ресурси.

Тука, посебно треба да се нагласи потребата од редовно обучување и доедуцирање на вработените во јавнообвинителската служба.

3. Просторни капацитети

Од особена важност и значење за успешно работење на јавните обвинителства и доследна примена на Законот за кривична постапка е и состојбата со просторните капацитети на јавните обвинителства.

Во текот на годината преземени се активности за отворање и ставање во функција на 4 истражни центри и тоа во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција и во основните јавни обвинителства Куманово, Тетово и Скопје. Но, за целосно ставање во функција на истражните центри неопходна е финансиска поддршка.

Во 2019 година се подобрени просторните услови на 11 основни јавни обвинителства. Од овие 11, три добија нови, комплетно опремени простории. Преку обезбедување нови простории или реновирање на постоечките, обезбедени се солидни услови за функционирање на половина од основните јавни обвинителства во земјава. Средствата за реновирање или за опремување на новите простории за повеќето обвинителства се обезбедени од фондовите на Европската Унија.

Исто така, се очекува надминување на проблемот со просторните капацитети на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, на кое со Одлука на Владата на Република Северна Македонија е доделен простор во стариот објект на Државниот архив на Република Северна Македонија. За реконструкција и адаптација на овој простор Јавното обвинителство на Република Северна Македонија обезбеди финансиски средства во буџетската 2016 и 2017 година.

III. БУЏЕТ И ЈАВНИ НАБАВКИ

Согласно одредбите на Законот за јавното обвинителство, средствата за работа на јавните обвинителства се обезбедуваат во Буџетот на Република Северна Македонија, во делот издвоен за буџетскиот корисник - Јавно обвинителство на Република Северна Македонија.

Основните јавни обвинителства, Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција и Вишите јавни обвинителства се финансираат преку Јавното обвинителство на Република Северна Македонија.

Буџетските плански проекции за потреби од средства, Јавното обвинителство на Република Северна Македонија ги изразува како единствена буџетска пресметка, изработена врз основа на пресметките доставени од Основните јавни обвинителства, Основното јавнообвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, Вишите јавни обвинителства и планските проекции на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија. Единствената буџетска пресметка која се однесува на сите единици корисници - јавните обвинителства и Советот на јавните обвинители на Република Северна Македонија, како и образложението за висината и намената на бараните износи, Јавното обвинителство на Република Северна Македонија ги доставува до Министерството за финансии.

Иако буџетот се проектира согласно потребите на секое јавно обвинителство - единка корисник, поодделно, меѓу кои единки корисници се вбројува и Советот на јавните обвинители, континуирано се јавува несогласување помеѓу проекциите и одобрените наменски средства. Почнувајќи од 2014 год. одобрените буџетски средства и покрај искористувањето на сите законски механизми (дозволени прераспределби во рамките на одобриениот буџет за соодветните години за Јавното обвинителство во максимален износ од 20% на соодветна расходна ставка), не ги задоволува потребите, со што се доведува во прашање вршењето на функцијата на јавното обвинителство утврдена со Уставот и законите.

Тука особено треба да се нагласи зголемената потреба од наменски средства која произлегува од преминувањето на истрагата во надлежност на јавниот обвинител, а пред се во смисла на потребни средства за преземени дејства во врска со истрагата, односно средства потребни за алиментирање на трошоците сторени во кривичната постапка, а кои се обезбедуваат во рамки на расходната категорија 42 - стоки и услуги, расходна ставка 425 - договорни услуги. Во прилог на наведеното говори и фактот дека по истекот на секоја година и покрај максималните напори на Секторот за финансиски прашања со цел подмирување на долговите по овој основ кај јавните обвинителства се јавуваат преземени, а неисплатени обврски во вкупен износ од околу 45.000.000,00 денари., а кој износ не може да се обезбеди во тековната година.

Ова е поради фактот што на годишно ниво за алиментирање на трошоците сторени во кривичната постапка се потребни околу 150.000.000 ден., кои се наведени во Буџетските барања, по објавата на Буџетот се одобрува само една третина од овие средства, односно околу 50.000.000 ден. По пат на пренамени Секторот за финансиски прашања при Јавното обвинителство на Република Северна Македонија успева да обезбеди нешто помалку од половина од потребниот износ, односно околу 70.000.000 ден., но доколку се погледне вкупниот одобрен буџет на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија е евидентно дека остатокот од потребните средства е невозможно да се обезбеди. Доколку на ова се додаде и фактот дека секоја наредна година овој недостаток на средства се зголемува поради долгот од претходната година поради горенаведеното е повеќе од очигледно дека се доведува во прашање вршењето на функцијата на јавното обвинителство утврдена со Уставот и законите.

Превземањето на истрагата во надлежност на Јавното обвинителство, односно превземањето на дејства во врска со истрагата, најнедвосмислено директно се рефлектира и на останатите сегменти од работењето на Јавното обвинителство предизвикувајќи зголемување на потребите од средства и нужноста за одржување на континуитет во нивното обезбедување, а во поглед на :

- зајакнување на кадровските капацитети, како во поглед на потребата од зголемување на бројот и избор на нови јавни обвинители и потребата од нови вработувања, така и од аспект на континуирани обуки на јавните обвинители и јавнообвинителските службеници;
- материјалните средства за тековно работење, односно стоки и услуги;
- обезбедување на адекватен простор за сместување на јавните обвинителства;
- соодветно опремување на јавните обвинителства со потребниот мебел; информатичка опрема и инфраструктура; софтверски решенија; со што ќе се овозможи непречено вршење на јавнообвинителската дејност како од функционален, така и од безбедносен аспект.

Имајќи ја во вид обврската и заложбата за соодветно сместување и опремување на јавните обвинителства, фактот дека Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, Вишото јавно обвинителство Скопје и Основното јавно обвинителство Скопје се сместени во објект на Кеј Димитар Влахов Скопје на 10 ката со вкупна површина од околу 11.000 м², кој располага со вградена опрема и инсталации за кои гарантниот рок истече во минатата 2015 година и со дополнително набавен мебел и опрема, кај јавното обвинителство се јавува дополнителна потреба од наменски средства за:

- тековно одржување на градежните објекти, вградената и останата опрема, инсталациите и возниот парк;
- осигурување на недвижности, опрема и возила;
- комунални услуги;
- реконструкција на градежни објекти.

Во прилог е дадена табела на побарани и одобрени средства од Буџетот на Република Северна Македонија:

ВКУПНО БУЏЕТСКО БАРАЊЕ ЗА 2019 година	1.148.645.000,00 ДЕН.
ВКУПНО ОДОБРЕН БУЏЕТ ЗА 2019 година	515.916.000,00 ДЕН.

Во склоп на буџетското барање за 2019 година Јавното обвинителство на Република Северна Македонија изрази потреба од вкупно 120.740.000,00 ден. со цел алиментирање на трошоците сторени во кривичната постапка. Меѓу другото потребно е да се истакне дека во рамките на бараниот износ 80.000.000,00 ден. се должат на преземени а неизмирени обврски од минатите години.

Врз основа на барањето Министерството за финансии во рамки на вкупно одобрениот буџет, за потребите на измирување на трошоците сторени во кривичната постапка одобри износ од 61.733.000,00 ден.

Со ребалансот на буџетот на Република Северна Македонија за 2019 година за Јавното обвинителство беа одобрени средства во вкупен износ од 609.807.000,00 ден а за потребите на ЗКП во склоп на вкупно одобрениот буџет беа издвоени 118.284.000,00 ден.

На крајот од 2019 година реализацијата на вкупно одобрениот буџет по ребаланс изнесува вкупно 586.078.532,00 ден., од кои на име ЗКП реализацијата изнесува 116.433.225,00 ден.

IV. ОПРЕМА И МАТЕРИЈАЛНИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА НА ЈАВНИТЕ ОБВИНИТЕЛСТВА

Јавното обвинителство на Република Северна Македонија се грижи и презема дејствија за обезбедување на потребната ИТ опрема, друга техничка опрема и подобрување на материјалните услови за работа на јавните обвинителства. За таа цел, во Јавното обвинителство на Република Северна Македонија е формирано посебно Одделение за јавни набавки. Во текот на 2019 година се спроведени повеќе јавни набавки. Создадени се услови секој јавен обвинител да работи на компјутер и печатар, како и извршена е замена на дотраената ИТ опрема на поголем број на јавнообвинителската служба. Секое јавно обвинителство има скенер за електронскиот систем за водење на уписници и скенер за брза достава на списи по електронски пат.

Преку ИПА фондовите дополнително обезбедени се 100 персонални компјутери, како и опрема за просториите за аудио видео снимање на испитувањата, и тоа опрема за три простории во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, опрема за пет простории за Основното јавно обвинителство Скопје и опрема за по една просторија за јавни обвинителства со проширена надлежност Велес, Прилеп, Битола, Штип, Кочани, Струмица, Куманово, Тетово, Струга, Охрид и Гостивар.

Во насока на зајакнување на капацитетите на обвинителството, неопходно е замена и подобрување на опремата и материјалните услови за работа. Особено ако се има предвид дека без соодветна опрема, јавните обвинители не се во можност целосно да одговорат на потребите за спроведување на постапките. Денес, со голем напор се реализираат увидите на лице место, користењето на техничката опрема, а најмногу нејзиното одржување.

V. СТУДИСКО - АНАЛИТИЧКА АКТИВНОСТ

Јавното обвинителство законската обврска не ја исцрпува само преку постапувањето во областа на предметната активност, туку ги следи и проучува општествените односи и појави од интерес за остварување на јавнообвинителската функција.

Во текот на 2019 година, јавното обвинителство остварувањето на вонпредметните активности ги вршеше континуирано со следење и согледување на општествените односи и појави од непосреден интерес за остварувањето на јавнообвинителската функција.

Целта на таквите активности, беше согледување на проблемите кои имаат негативен однос врз остварувањето на прогонот на извршителите на кривични и други казниви дела, насочување на активностите кон превентивно делување и координирано настапување на органите за откривање во попречувањето на криминално и незаконито работење на одредени субјекти во општеството.

Согласно со програмата за работа на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија во текот на 2019 година заедно со вишите јавни обвинителства, беа извршени контроли над работата на основните јавни обвинителства при што посебно внимание беше посветено на квалитетот и ажурноста во нивното постапување по кривичните пријави и предмети, и тоа преку контрола на работата на јавните обвинители во основните јавни обвинителства и основните јавни обвинители.

VI. ПРЕСТАВКИ И ДРУГИ ПОДНЕСОЦИ

До Јавното обвинителство на Република Северна Македонија во 2019 година поднесени се 537 поднесоци, и тоа 200 поднесоци од физички лица, 25 поднесени од правни лица, 101 поднесок од основните јавни обвинителства, 6 од вишите јавни обвинителства, 176 од други органи и институции и 29 од непознат подносител. Од поднесоците дел се кривични пријави кои се доставени на надлежност на основните јавни обвинителства со барање Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, да биде информирано за постапувањето по пријавите.

Поднесоците во најголем број случаи се однесуваат на постапувањето по определени предмети од страна на обвинителствата и судовите, на одлуките за отфрлање на кривичните пријави од основните обвинителства, или пак, на неажурно постапување по поднесени кривични пријави. Поднесоците со укажувања се доставени на постапување на надлежните основни јавни обвинителства или на вишите јавни обвинителства заради проверка на наводите со барање Јавното обвинителство на Република Северна Македонија да биде известно за исходот од постапките. По добиените известувања од обвинителствата, информирани се подносителите на поднесоците.

VII. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Во текот на годинава меѓународната соработка особено се однесуваше на дејствија за откривање на дела од финансиски криминал, трговија со луѓе и трговија со дрога. Потпишани се меморандуми за соработка во кривичната материја. Реализирани се неколку заеднички истрагисо повеќе држави. Во Јавното обвинителство на Република Северна Македонија е формирана АРО – канцеларија за следење на имот кој потекнува од сторени кривични дела во меѓународни рамки.

Остварени се повеќе билатерални средби, за размена на искуства и продлабочување на соработката во меѓународната правна помош. Повеќе од една година има јавен обвинител за врски во Евро правда, европската правосудна мрежа, во АРО и КАРИН мрежата, како и во консултативниот совет на европските јавни обвинители.

Јавното обвинителство на Република Северна Македонија во текот на 2019 година во меѓународни, како и во национални рамки согласно своите законски надлежности продолжи со остварување на соработка со јавни обвинителства од другите држави, особено на планот на спречување и гонење на организираниот криминал и други тешки форми на криминал.

На 12 јуни Јавниот обвинител на Република Северна Македонија беше домаќин на конференцијата „Борба против тешкиот криминал во Западен Балкан на која со Јавниот обвинител на Бирото за антимафија на Р.Италија и Директорот на Директоратот на Италијанската национална полиција беше потпишан Меморандум за соработка и разбирање.

На покана од Бирото за антимафија на Р.Италија, Јавниот обвинител на РС Македонија со уште двајца јавни обвинители од 2 до 5 мај 2019 година престојуваше во Рим и во рамките на студиската посета ги посети Бирото за антимафија на Р.Италија и Директоратот на италијанската национална полиција.

Од 7 до 9 јуни 2019 година во Љубљана на заедничка средба со претставници на сите релевантни институции од РС Македонија и во соработка со Слоенскиот меѓународен центар за соработка беа потпишани заеднички смерници за постапување и спроведување на финансиски истраги.

На 23.08.2019 година Јавниот обвинител на Република Казахстан, Гизат Нурдаулетов го посети Јавното обвинителство на РС Македонија

Во текот на 2019 година беше реализиран проектот финансиран преку инструментот за поддршка на ЕУ интеграција ИПА 2014 „Адаптација /реновирање на 11 основни јавни обвинителства ЛОТ 1 и ЛОТ 2“ преку кој основните јавни обвинителства во Куманово, Тетово, Гостивар, Кичево, Охрид, Битола, Струмица, Кочани, Велес, Кавадарци и Штип беа целосно реновирани и набавен е нов мебел за истите.

Во мај 2019 година во соработка со Германската фондација за меѓународна правна соработка (ИРЗ) и Министерството за правда на Република Хрватска отпочна да се реализира твининг проект „Зајакнување на институционалниот капацитет на истражниот центар“ кој го спроведува Јавното обвинителство на Република Северна Македонија за воспоставување на ефикасни истражни центри и истраги кои ќе обезбедат цврсти докази за обвиненијата и нивно претставување пред судовите. Проектот е финансиран од ЕУ со период на спроведување од 24 месеци.

Во текот на 2019 година беа реализирани активности во рамките на проектот ИПА 2017 „Сузбивање на сериозниот криминал во Западен балкан“ реализирана е студиска посета на Канцеларијата за противправно стекнат имот во Република Романија, а реализирани се повеќе активности и одржани работилници за подготовка на законот за Меѓународна правна помош во кривична материја, заеднички истражни тимови, перење пари итн.

VIII. СТРУЧНО УСОВРШУВАЊЕ И СТРУЧНА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА

Со цел ефективно спроведување на јавнообвинителската функција, јавните обвинители во текот на 2019 година продолжија преку Академијата за судии и јавни обвинители на Република Северна Македонија, како и преку Здружението на јавните обвинители на Република Северна Македонија, да посетуваат повеќе обуки на тема:

- Обуки за постапување со сведоци, соработници во кривичната материја, зајакнување на заштита на сведоци во борба против организираниот криминал и корупција,
- Обука за компјутерски криминал, електронски докази и приноси од кривични дела на интернет,
- Зајакнување на заштита на сведоци во борба против организираниот криминал, тероризам и корупција,
- Советување на тема - Закон за укажувачи,
- Советување на тема - тонско снимање, аудио и видео снимање на испитувањето на обвинетите и сведоците,
- Меѓународна соработка во кривичната материја во случај на тероризам,
- Заштита од дискриминација и еднаков третман во кривичните постапки,
- Зајакнување на капацитетите на судството за заштита на човековите права и борба против нечовечно понижување и постапување против неказнивоста и
- Зајакнување на националните капацитети за справување со криминалот од омраза и говор на омраза.

Искуствата кои јавните обвинители ги стекнуваат на обуките и ги пренесуваат на своите колеги имаат голема вредност и се од особено значење во секојдневното извршување на јавнообвинителската функција. Не е помала вредноста и на настаните организирани на теми од работата на јавното обвинителство.

Обвинителите учествуваа и на повеќе работилници, семинари, тркалезни маси и други форми на едукација и обука, при што јавните обвинители се јавуваат како предавачи и активни учесници со свои тематски излагања. Посебно внимание се посветува на обуката за справување со сите облици на организиран криминал, со посебен акцент на тероризмот и другите кривични дела, како и на компјутерскиот криминал, за чие справување од значење е соработката со претставниците на надлежните органи и институции на Соединетите Американски Држави, како на планот на јакнење на капацитетите, така и на конкретни случаи, со што се дава значителен придонес во борбата со организираниот криминал и тероризам, како во земјата, така и во регионот.

IX. ЈАВНОСТ НА РАБОТЕЊЕТО

Транспарентноста, отвореноста кон јавноста и отчетноста во работењето на јавното обвинителство беа приоритети и во текот на извештајната 2019 година.

Законот за јавно обвинителство предвидува обезбедување на јавност во работата на обвинителствата, чиј начин на имплементација децидно беше разработен во донесеното Упатство за односи со јавноста од ноември 2018 година. Во текот на 2019 година, донесеното упатство се имплементираше, започнувајќи со одржување на обуки за јавните обвинители од Основните јавни обвинителства задолжени за односи со јавноста, преку зајакнување на мрежата за интерно споделување на информации и комуникација со медиумите, се до зголемување на бројот на објавени соопштенија, дадени одговори на новинарски прашања, одржани прес конференции и брифинзи за новинарите.

Значаен напредок во односите со јавноста се постигна со креирање и ставање во функција на новата интернет страница на Јавното обвинителство. Интернет страницата беше изработена со финансиска поддршка на Набљудувачката мисија во Скопје на Организацијата за безбедност и соработка во Европа – ОБСЕ.

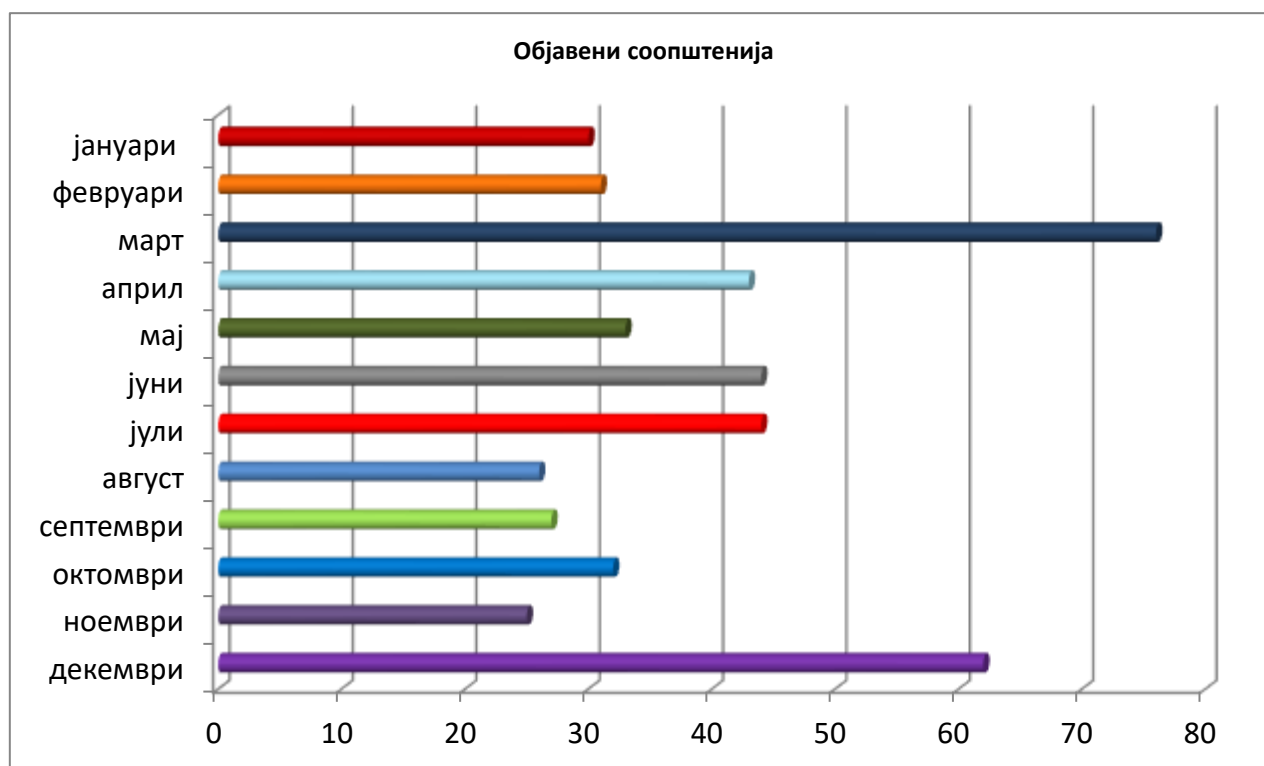
Во текот на 2019 година објавени се вкупно 446 соопштенија, што претставува зголемување од 90,6% во однос на 2018 година.

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Објавени соопштенија	73	138	168	117	234	446

Графички приказ на објавените соопштенија во 2019 година.

Табела според бројот на објавени соопштенија по месеци.

Учеството во вкупниот број објавени соопштенија по обвинителство е прикажан на следната табела. За потенцирање е бројот од 223 објавени соопштенија од Основното јавно обвинителство Скопје, што е половина, односно 50 % од вкупно објавените соопштенија.

Обвинителство	Број на објавени соопштенија	Изразено во проценти
ЈОРСМ	20	4,4 %
ВЈО Скопје	/	/
ВЈО Битола	/	/
ВЈО Штип	1	0,21 %
ВЈО Гостивар	/	/
ОЈОГОКК	66	14,7 %
ОЈО Берово	/	/
ОЈО Битола	15	3,36 %
ОЈО Велес	24	5,34 %
ОЈО Гевгелија	2	0,44 %
ОЈО Гостивар	34	7,6 %
ОЈО Дебар	/	/
ОЈО Делчево	/	/
ОЈО Кавадарци	7	1,56 %
ОЈО Кичево	3	0,67 %
ОЈО Кочани	3	0,67 %
ОЈО Крива Паланка	/	/
ОЈО Куманово	14	3,13 %
ОЈО Охрид	4	0,89 %
ОЈО Прилеп	10	2,24 %
ОЈО Радовиш	/	/
ОЈО Ресен	/	/
ОЈО Свети Николе	/	/
ОЈО Струга	6	1,34 %
ОЈО Скопје	223	50 %
ОЈО Струмица	4	0,89 %
ОЈО Тетово	9	2%
ОЈО Штип	1	0,21 %

Во текот на извештајната 2019 година, Службата за односи со јавноста организираше поголем број на прес конференции на кои беа презентирани конкретни предмети по кои постапуваат јавните обвинителства. Забележлив е зголемениот број на дадени изјави од јавни обвинители за предмети по кои постапуваат. На медиумите во континуитет им беа давани информации за предмети од општ јавен интерес. Промовирана е и успешно се спроведува директната комуникација на обвинителите со новинарите, кое што е основна алатка за зајакнување на транспарентноста на институцијата.

Одржани беа неколку средби со претставници на медиумите, во насока на јакнење на меѓусебната доверба и соработка. Започнувајќи од 2019 година, согласно новодонесеното Упатство за односи со јавноста, новинарските прашања се добиваат најчесто телефонски и веднаш телефонски се одговараат. На поставени прашања одговараат јавни обвинители и вработени во Службата за односи со јавноста. Оттука, невозможно е да се изврши статистичка обработка поради непостоење на детална евиденција на поставени новинарски прашања. Но, преку објавите во медиумите согласно одговорите дадени од јавното обвинителство може да се донесат заклучоци и да се препорачаат потребни мерки за натамошно постапување.

Во текот на спроведувањето на претседателските избори во 2019 година во Јавното

обвинителство на Република Северна Македонија функционираше привремена Комисија за следење на евентуални нерегуларности што би биле сторени при организирањето и спроведувањето на изборниот процес. Комисијата, во текот на изборниот циклус, на својата електронска адреса прибираше претставки од институции, граѓански организации, политички партии и граѓаните воопшто, кои се однесуваа на сомненија за сторени кривични дела поврзани со изборите. За потребите на комисијата, беа следени објавите во медиумите, детектирани евентуалните изборни нерегуларности и беа доставувани известувања за натамошно постапување. Во текот на изборниот процес беа одржани неколку прес конференции на кои јавноста беше запознаена со предмети кои беа отворени во обвинителствата за незаконитости поврзани со изборниот процес.

Јавното обвинителство на Република Северна Македонија преку Службата за односи со јавноста и во текот на 2019 година продолжи со соработката со средните училишта и универзитетите. Во тој контекст, Јавното обвинителство на Република Северна Македонија беше домаќин на ученици од СЕПУГС „Васил Антевски Дрен“, СЕПУГС „Арсени Јовков“, СУГС „Раде Јовчевски Корчагин“ и СУГС „Јосип Броз Тито“, како и на студенти од Универзитетот „Гоце Делчев“ од Штип, кои имаа можност да се запознаат со улогата на јавниот обвинител во кривичната постапка.

Х. ЗБИРНИ ПОДАТОЦИ ЗА БРОЈОТ И ПОСТАПКИТЕ ПО КРИВИЧНИ ПРЕДМЕТИ

Основните јавни обвинителства, во текот на 2019 година постапуваа по новопримени кривични пријави против вкупно 29.733 сторители на кривични дела, од кои против 19.078 полнолетни, против 1.078 деца и против 9.577 непознати сторители на кривични дела заедно со 15.340 незавршени предмети на крајот од 2018 година.

Основните јавни обвинителства во текот на извештајната 2019 година постапуваа против вкупно 45.073 сторители на кривични дела.

Од вкупно 45.073 сторители на кривични дела, 34.327 се полнолетни, и тоа, за 29.733 сторители кривичните пријави примени се во 2019 година, а 15.249 се предмети за лица кои во 2018 година биле во работа кај други органи или во работа кај јавните обвинители.

Од вкупно 45.073 сторители на кривични дела во 2019 година, постапувано е против 1169 деца и тоа за 1078 деца сторители на кривични дела пријавите се примени во 2019 година, а се постапуваше и во предмети д претходните години за 91 дете.

Значителен дел, од 45.073 сторители на кривични дела се однесува на непознати сторители на кривични дела, кои во 2019 се 9577. Во овој извештај во посебен дел ќе биде искажано постапувањето на обвинителствата во предметите каде има непознати сторители на кривични дела. Во обвинителствата има голем број на предмети со непознати сторители на кривични дела, чиј вкупен број до крајот на 2018 година е 105.048 лица.

Со оглед на тоа што предметите со непознати сторители на кривични дела се товар кои со години се пренесува и зголемува, и каде се преземаат дејствија пред се за откривање на сторителите, натамошната анализа за работењето на јавното обвинителство од аспект на процентуално пресметување на преземени дејствија и анализа на појави, не ја опфаќа бројката на предмети со непознати сторители на кривични дела.

Табеларен преглед на сторители на кривични дела по кои постапуваа обвинителствата во 2019 година

	Пристигнати пријави во 2019	Префрлени во работа од 2018	Вкупно
Полнолетни сторители	19.078	15.249	34.327
Деца	1.078	91	1.169
Непознати сторители	9.577	10.100 (+ 85.371 од претходните години кои не се предмет на статистичка обработка во извештајот)	9.577
Вкупно	29.733	15.340	45.073

Доколку ги споредиме податоците од 2019 со оние од 2018 и 2017 година, забележително е дека иако има благо намалување на бројот на сторители на кривични дела во 2019 година во однос на претходната 2018 година, сепак, генерално, трендот на вршители на кривични дела на годишно ниво останува ист.

Табеларен преглед на сторители на кривични дела по години

Сторители на кривични дела	2017	2018	2019
Полнолетни	17.402	20.259	19.078
Деца	1.074	1.152	1.078
Непознати	10.277	10.100	9.577
Вкупно:	28.753	31.511	29.733

1. Кривични дела извршени од полнолетни сторители

1.1. Постапување на основните јавни обвинителства

Основните јавните обвинителства во текот на 2019 година постапувале против 34.327 полнолетни сторители на кривични дела. Според податоците, видно е зголемување на бројот на постапки во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, кое постапувало по кривични пријави против 862 полнолетни сторители на кривични дела, од кои новопримени се за 628 полнолетни лица, а пренесени од претходната година се постапки против 234 лица. Има благ пораст на сторители на кривични дела во однос на претходните години и во основните обвинителства од подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар.

Табела за постапки против полнолетни сторители

Вишо јавно обвинителство со подрачните основни обвинителства	2017	2018	2019
Скопје	16.874	18.409	18.674
Битола	4.585	5.349	5.545
Штип	3.385	3.509	3.398

Гостивар	4.385	5.412	5.848
ОЈО ОКК	408	516	862
Вкупно:	29.637	33.195	34.327

Зголемувањето на бројот на полнолетни сторители на кривични дела во дел од обвинителствата се должи на различни основи, имајќи предвид дека и надлежноста е различна. Па така, Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција има посебна надлежност дадена со законските решенија и бројот на предмети по кои постапува не зависи само од реално сторените кривични дела, туку најмногу од ажурноста, подготвеноста на јавните обвинители да го гонат организираниот криминал и корупција. За потенцирање е дури 100 % зголемување на обемот на работата, односно дуплирање на бројот на лица против кои ова обвинителство отворило постапки.

Што се однесува до податоците од подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар, каде има благ пораст на предмети против полнолетни сторители од 33% низ текот на годините, неминовно е да се истакне дека истото се должи на зголемениот обем на кривични дела во ова подрачје, што пак упатува на идна потреба од продлабочена анализа.

1.2. Подносителите на кривични пријави

Во текот на извештајниот период, од поднесените кривични пријави против 19.078 полнолетни сторители на кривични дела, најмногу односно против 13.292 лица или 70,4 % кривични пријави поднело Министерството за внатрешни работи. Граѓаните поднеле кривични пријави против 2.679 лица или 14,2 %, други државни органи 816 или 4,3 %. Значителен е бројот на отворени постапки по допрен глас, односно по сопствена иницијатива на јавното обвинителство кој во 2019 година е 2,5 % од вкупниот број на пријавени лица. Постепеното зголемувањето на бројот на постапки отворени по сопствена иницијатива на јавното обвинителство, покажува дека јавното обвинителство постојано ги следи настаните, објавите во печатените и електронските медиуми и онаму каде што ќе оцени дека постојат основи на сомнение за сторено кривично дело, кое не е пријавено од надлежните институции или пак од страна на граѓани, врз основа на своите овластувања дадени со закон, по сопствена иницијатива поведува постапки.

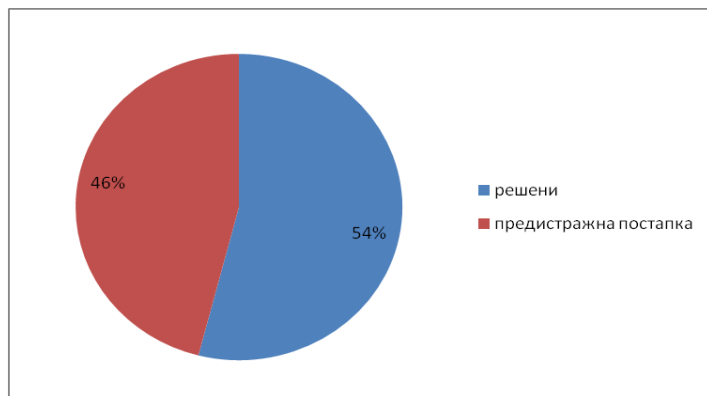
ВЈО	Вкупно пријави по лица	Подносителите					
		МВР	Граѓани	Оштетени правни лица	Други државн и органи	Иницијатива на ЈО	Други
Скопје	8.870	6.123	1.472	719	503	25	28
Битола	3.820	2.716	498	251	162	113	80
Штип	2.923	2.050	428	93	92	120	140
Гостивар	2.837	2.226	281	108	45	135	42
ОЈО ГОКК	444	177	/	1	14	82	170
Вкупно	18.894 100%	13.292 70,4%	2.679 14,2%	1.172 6,2%	816 4,3%	475 2,5 %	460 2,4%

Напомена: во вкупниот број во табелата не се содржани предметите против 184 лица преземени од Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите.

1.3. Постапување по кривични пријави

Обем и ажурност

Постапувајќи против вкупно 34.327 лица, основните јавни обвинителства решиле кривични пријави против 18.559 лица или 54%, а на крајот на годината останале во работа кај други органи или во работа кај јавните обвинители кривични пријави против 15.768 лица или 46%.

Податоците за обемот и ажурноста по подрачјата на вишите јавни обвинителства и Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција Скопје за постапувањето по кривични пријави против полнолетни сторители состојбата е:

На подрачјето на Вишо јавно обвинителство Гостивар биле поднесени кривични пријави против вкупно 5.848 лица, од кои 2.837 пријавени во извештајната година, а против 3.011 лица од претходната 2018 година. Основните јавни обвинителства на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар донеле одлуки против вкупно 2.485 лица или 42,49 %, а во работа останале кривични пријави против 3.363 лице или 57,51%.

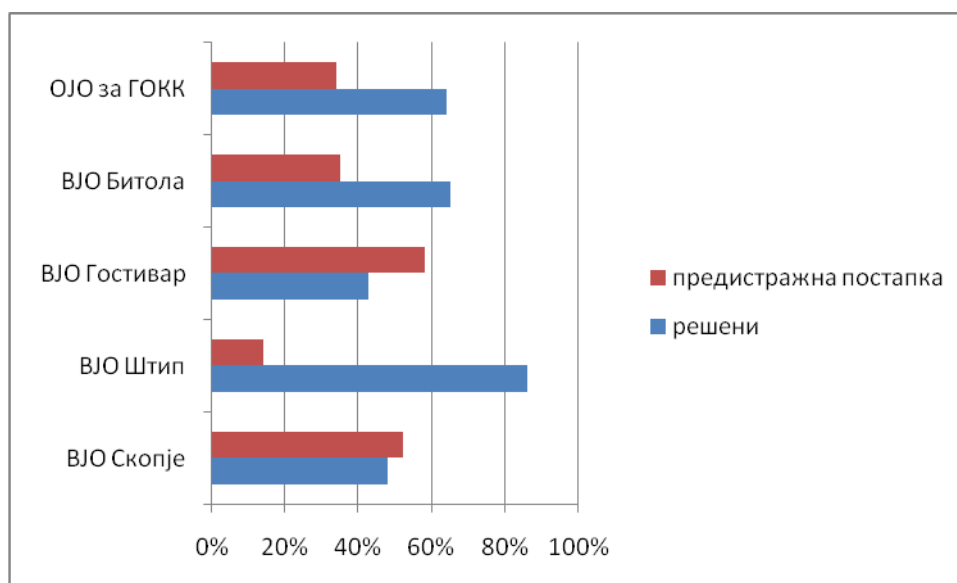
На подрачјето на Вишо јавно обвинителство Штип се постапувало против 3.398 лица, од кои 2.923 лица од извештајната година, а 475 лица од претходниот период. На ова подрачје основните јавни обвинителства на крајот од годината донеле одлуки против 2.908 лица или 85,6 % од вкупниот број на кривични пријави по лица, односно на крајот од годината останале во работа кривични пријави против 490 лица или 14,4 %.

Основните јавни обвинителства од подрачјето на Вишо јавно обвинителство Битола постапувале против 5.545 лица, од кои 3.820 пријавени во извештајната година и 1.725 останати во работа од претходната година. Во 2019 година биле решени предмети против 3.610 лица или 65,1%, а во работа останале кривични пријави против 1.935 или 34,9%.

На подрачјето на Вишо јавно обвинителство Скопје во текот на извештајната 2019 година во работа биле кривични пријави против вкупно 18.674 лица, од кои 8.870 новопријавени лица и против 9.804 лица кои останале во работа на крајот од 2018 година. Од вкупната бројка на постапување на ова подрачје на крајот од годината основните јавни обвинителства решиле пријави против 9.030 лица или 48.4 %, а останале во работа кривични пријави против 9.644 или 51.6%.

Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција кое во текот на извештајната година постапуваше против 678 полнолетни сторители од кои 444 новопријавени и 234 лица од претходната година, реши кривични пријави против 432 лица или 63,72%, а во работа на крајот од годината останале кривични пријави против 246 лица или 36,28%. Во ова обвинителство се заведени и кривични пријави против 184 лица од предмети кои произлегуваат од Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите, од кои решени се против 94 лица, а нерешени останале против 90 лица.

Податоците за процентот на решени предмети и предмети кои се во работа, во 2019 година, по подрачја на виши јавни обвинителства искажани во графикон:

Анализирајќи ги податоците искажани во графикон може да се забележи дека на крајот на годината најголем број на предмети кои се уште се во фаза на предистражна постапка, односно се во работа кај други органи или кај јавните обвинители се евидентирани на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар и Вишото јавно обвинителство Скопје.

Во однос на Вишото јавно обвинителство Гостивар анализите покажуваат дека Основното јавно обвинителство Гостивар учествува со 56,7 % од вкупното постапување на ова подрачје. Ова основно јавно обвинителство е со проширена надлежност и ги опфаќа подрачјата на општините Гостивар, Кичево, Дебар и Македонски Брод. Согласно одлуката на Советот на јавните обвинители во Република Северна Македонија во Основното јавно обвинителство Гостивар од предвидените девет јавни обвинители, јавнообвинителската функција ја извршува со 5 јавни обвинители односно со половина од потребниот број на јавни обвинители. Според тоа, недоволниот број на јавни обвинители е една од главните причини поради кои 57,51% од вкупниот обем на предмети во 2019 година на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар на крајот од годината останале во работа, но и недоволното ангажирање на постојните јавни обвинители за совладување на приливот на предмети.

Во однос на Вишото јавно обвинителство Скопје анализите покажуваат дека состојбата е резултат на повеќе фактори. Имено, основните јавни обвинителства од подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје од вкупен обем на работа од 34.327 лица учествуваат со 18.674 пријавени лица или 54,4%, од тоа на Основното јавно обвинителство Скопје му припаѓаат кривични пријави против 13.811 лица или 74 % од кривичните пријави на целото скопско подрачје. Доколку овие бројки се анализираат од аспект на структурата на криминалитетот по кој постапува Основното јавно обвинителство Скопје, кривични пријави поврзани со сите видови на корупција, освен оние кои што се во надлежност на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, даночни затајувања итн., односно во корелација на сложеноста на предметите и фактот дека ова јавно обвинителство во 2019 година својата функција ја извршуваше само со 47 јавни обвинители од вкупно предвидените 62 јавни обвинители, која бројка не е зголемена за 30 % согласно Стратегијата усвоена со започнувањето на примена на новиот Закон за кривична постапка, дава јасен показател за причините поради кои 51,6 % од кривичните пријави на ова подрачје останале на крајот од годината во работа.

2. КРИВИЧНИ ДЕЛА ИЗВРШЕНИ ОД СТОРИТЕЛИ - ДЕЦА

2.1 Примени кривични пријави

Во 2019 година до основните јавни обвинителства биле поднесени кривични пријави против 1.078 деца, што во вкупен обем на работа по кривични пријави против познати сторители на кривични дела претставува учество од 5,4 %.

Во текот на годината јавните обвинителства постапувале и по кривични пријави од претходната година против 91 дете, така што во работа имале вкупно пријави спрема 1.169 деца.

Од вкупниот број на кривични пријави по кои е постапувано во 2019 година решени се пријави спрема 963 деца или 90,6%, а на крајот на годината останале во работа спрема 205 деца или 9,3%.

Од вкупниот број на решени пријави, спрема 282 деца или 36,4% се отфрлени кривични пријави, спрема 682 деца или 54,1% поднесени се барања за подготвителна постапка, на друг начин решени се пријави спрема 10 деца или 3,5%, за 9 деца или 0,17% со предлог спогодба за медијација.

Од вкупно 282 отфрлени кривични пријави, спрема 100 деца или 29,8% се отфрлени за кривично неодговорни деца до 14 години возраст, а останатите 182 деца или 70,1% за деца над таа возраст и тоа по основ на начелото на опортунитетот и други основи.

2.2 Подготвителна постапка

Во текот на извештајниот период 2019 година спрема 682 деца поднесени се барања за поведување на подготвителна постапка.

Во однос на претходната 2018 година кога спрема 698 деца биле поднесени барања за поведување на подготвителна постапка во извештајниот период од 2019 година оваа бројка е намалена за 16, спрема деца против кои е поднесено барање за поведување на подготвителна постапка.

Судии за деца на надлежни судови постапувале и по нерешени подготвителни постапки од претходната година против 308 деца, така што вкупно во работа имале подготвителни постапки спрема 990 деца.

Во 2019 година од судии за деца на надлежни судови биле решени подготвителни постапки спрема 474 деца или 67%, а останале нерешени на крајот на годината спрема 364 деца или 33%.

Од вкупно завршени подготвителни постапки јавните обвинители поднеле предлози за изрекување на воспитни мерки спрема 502 деца или 49,63%. Спрема 87 деца или 2,56% ставени се предлози за запирање на постапка, за 2 деца или 0,18% решени се на друг начин и спрема 22 деца или 1,83% прекратена е подготвителна постапка.

Нерешени во подготвителна постапка на крајот на извештајната година останале постапки спрема 377 деца или 45,8%.

2.3 Предлози за изрекување на санкции

Во 2019 година од основните јавни обвинителства до совети за деца на надлежни судови, биле

поднесени предлози за примена на санкции против вкупно 502 деца, колку што биле поднесени и во претходната 2018 година.

2.4 Одлуки на Советот за деца и жалби на јавните обвинители

Во 2019 година од Советот за деца на надлежни судови, донесени се одлуки спрема вкупно 474 деца, од тоа спрема едно дете изречена е казна затвор за деца, спрема 2 деца парична казна, спрема 20 деца изречени се заводски воспитни мерки, спрема 371 дете изречени се воспитни мерки – засилен надзор, спрема 5 деца била изречена мерка на безбедност и спрема 68 деца постапката била запрена по основ на начелото на опортунитет и по други основи.

Против одлуките на Советот за деца од јавните обвинители била вложена една жалба од друга причина која повисокиот суд ја уважил.

Против одлуките на Советот за деца во 2019 година биле вложени вкупно 13 жалби од деца и нивните бранители, од нив повисоките судови уважиле 2 жалби а 9 се одбиени.

3. КРИВИЧНИ ДЕЛА ИЗВРШЕНИ ОД НЕПОЗНАТИ СТОРИТЕЛИ

Во 2019 година до јавните обвинителства биле поднесени кривични пријави против 9.577 непознати сторители, а во 2018 година бројот на поднесени кривични пријави изнесува 10.100 пријави.

Ако ја споредиме оваа бројка со претходната 2018 година се забележува намалување на 523 кривични пријави против непознати сторители во текот на извештајната 2019 година.

Јавните обвинителства постапувајќи по новопримени кривични пријави против непознати сторители, до Министерството за внатрешни работи доставиле 5.932 наредби за откривање на сторителите на кривичните дела, а во 1.922 случаи биле издадени наредби и барања за собирање податоци до други органи.

Во 2019 година јавните обвинителства во работа имале и кривични пријави против 95.471 непознати сторители на кривични дела кои останале неоткриени од претходните години, така што вкупно во работа имале кривични пријави против 105.048 непознати сторители на кривични дела.

Со решение за отфрлање на кривичната пријава решени се во 2019 година пријави против 13.600 непознати лица, а од таа бројка по основ на застареност биле отфрлени пријави против 12.660 непознати лица.

Во 2019 година од новоподнесени кривични пријави откриени се 828 сторители на кривични дела, а на крајот на годината останале непознати 9.227 сторители на кривични дела.

Што се однесува пак до кривични пријави против непознати сторители од претходните години, во 2019 година откриени се 1.445 сторители на кривични дела, а на крајот на годината останале неоткриени за 79.916 непознати лица. Во 13 случаи пријавите се решени на друг начин.

4. ПОСТАПУВАЊЕ И ДЕЈСТВИЈА ПРЕВЗЕМЕНИ ОД ЈАВНИТЕ ОБВИНИТЕЛСТВА ПО ПРЕДМЕТИТЕ

4.1 Барање за собирање податоци и потребни известувања

Во 2019 година, основните јавни обвинителства постапувајќи по кривичните пријави презеле дејствија на собирање на потребни податоци и известувања во 10.920 случаи, од тоа на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје во 4.026 случаи, на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Битола во 2.779 случаи, на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Штип во 2.315 случаи, на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар во 1.733 случаи.

Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција презело дејствија на собирање на потребни податоци и известувања во 67 случаи.

4.2. Истражни дејствија на јавниот обвинител во предистражна постапка

Во 2019 година во предистражна постапка од јавните обвинители биле преземени истражни дејствија против вкупно 12.291 лице, од тоа на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје издадени се наредби на истражни дејствија против 5.847 лица, Вишото јавно обвинителство Битола за 4.682 лица, Вишото јавно обвинителство Штип за 1.449 лица и Вишото јавно обвинителство Гостивар за 313 лица.

Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција во предистражна постапка презело истражни дејствија против 30 лица, и тоа во сите случаи издало наредба за финансиско вештачење.

Извештајната година со оглед на целосната примена на Законот за кривична постапка, како што се гледа од податоците резултираше со зголемена активност на јавните обвинители во текот на претходната постапка и преземање на истражни дејствија од нивна страна. Јавните обвинители поголемиот број на истражни дејствија ги спроведуваат пред носењето на Наредба за спроведување на истражна постапка, како и спроведуваат голем дел од истражни дејствија во случаите кога законот не бара формално спроведување на истражна постапка.

Па така, јавните обвинители од основните јавни обвинителства во текот на 2019 година испитале 9.672 лица со статус осомничен, сведок или оштетен, а во претходна постапка спровеле вкупно 1.846 вештачења и увиди.

4.2.1 Примена на посебни истражни мерки

Посебните истражни мерки, по својата природа, претставуваат смислена повреда на одредени човекови слободи и права загарантирани со Уставот и меѓународните документи заради остварување на повисоки цели, заштита на општеството и граѓаните од тешки форми на криминал, ефикасна и успешна борба против истиот. Со ваквите инструменти органите на кривичниот прогон добиваат дополнителна " алатка " која им овозможува проактивна улога уште во претходна фаза, која без посебните истражни мерки беше невозможна, додека се подготвува кривичното дело.

Од овие причини примената на ваквите мерки е прецизно регулирана во Законот за кривичната постапка како и во другите закони (Закон за следење на комуникациите) и предвидена само во строго определени случаи кога е веројатно дека ќе се обезбедат податоци и докази неопходни за успешно водење на кривичната постапка, а кои на друг начин не можат да се соберат.

Посебните истражни мерки, нивниот вид и број е утврден со чл.252 од ЗКП, а тоа се:

- следење и снимање на телефонски и другите електронски комуникации во постапка утврдена со посебен закон од член 252 ст.1 т.1;
- следење и снимање во дом, затворен или заграден простор што му припаѓа на тој дом или деловен простор означен како приватен или во возило и влез во тие простории заради создавање на услови за следење на комуникации од член 252 ст.1 т.2;

- тајно следење и снимање на лица и предмети со технички средства надвор од домот или деловен простор означен како приватен од член 252 ст.1 т.3;
- таен увид и пребарување во компјутерски систем од член 252 ст.1 т.4;
- автоматско, или на друг начин пребарување и споредување на личните податоци од чл.252 ст.1 т. 5;
- увид во остварени телефонски и други електронски комуникации од член 252 ст.1 т.6;
- симулиран откуп на предмети од член 252 ст.1 т.7;
- симулирано давање и примање поткуп од член 252 ст.1 т.8;
- контролирана испорака и превоз на лица и предмети од член 252 ст.1 т.9;
- користење на лица со прикриен идентитет за следење и собирање на информации или податоци и инфилтрирање во организирани криминални групи од член 252 ст.1 т.10;
- отворање симулирана банкарска сметка од член 252 ст.1 т.11;
- симулирано регистрирање на правни лица или користење на постојни правни лица за собирање на податоци од член 252 ст.1 т.12.

На ниво на Република Северна Македонија во сите основни јавни обвинителства во текот на 2019 година применети се посебни истражни мерки од чл.252 од ЗКП во вкупно 103 случаи против 338 лица со утврден идентитет, 17 лица со неутврден идентитет и 313 предмети на кривично дело.

За компарација, во 2018 година во сите основни јавни обвинителства применети се посебни истражни мерки од чл.252 од ЗКП во вкупно 95 случаи против 317 со утврден идентитет и 551 предмети на кривично дело.

Доколку се изврши анализа на бројот на спроведени посебни истражни мерки во текот на 2019 година, со бројот на спроведени посебни истражни мерки во текот на 2018 година, може да се констатира дека во текот на 2019 година постои зголемување на бројот на спроведени посебни истражни мерки, во однос на 2018 и тоа од 95 случај на 103 случаи што значи зголемување од 8,4%. Додека пак бројот на лица со утврден идентитет против кои се применети мерките е зголемен и тоа од 317 лица во 2018 година на 338 лица во 2019 година, што е раст од 6,6%. Во делот на мерките кои се применуваат према предмети постои значително намалување и тоа од 551 предмети на кривично дело во 2018 година на 313 предмети на кривично дело во 2019 година или 43%.

Согласно чл.271 од ЗКП јавниот обвинител на Република Северна Македонија има обврска еднаш годишно да достави извештај, за посебните истражни мерки што се побарани во претходната календарска година, до Собранието на Република Северна Македонија, во кој извештај се содржани поконкретни податоци за нивната примена.

4.3. Резултати од истраги спроведени од јавните обвинителства / Одлуки по кривични пријави

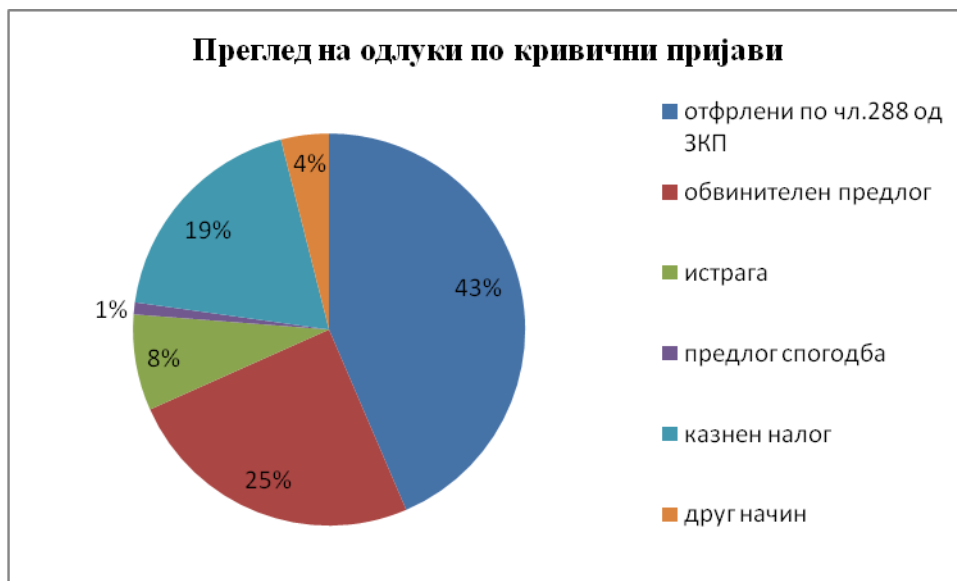
4.3.1. Број и структура

Основните јавни обвинителства заедно со Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, во извештајната година од вкупно 34.327 пријавени лица, врз основа на прибавените потребни податоци и известувања во 10.920 случаи, преземени истражни дејствија против вкупно 12.291 лица, издадените наредби за вештачења во 1.846 случаи и доказите прибавени со испитување на обвинет и сведоци во 9.672 случаи, донеле јавнообвинителски одлуки против 18.559 лица или го решиле вкупниот обем на работа во 54 %.

Структурата на одлуките на решени кривични пријави против 18.559 лица покажува дека:

- 1) Отфрлени се кривични пријави, врз основа на чл.288 од ЗКП и други причини, против вкупно 8.203 лица или 44,2 %
- 2) Поднесени се обвинителни предлози против 4.578 лица или 24,7 %,
- 3) Поднесени се предлог за казнен налог против 3.488 лица или 18,8 %,
- 4) Против 1.469 лица или 7,9 % донесени се наредби за спроведување на истрага,
- 5) Против 691 лица или 3,7 % пријавите се решени на друг начин и

6) Предлог спогодба во скратена постапка поднесена е против 130 лица или 0,7 %.

4.3.2. Отфрлени кривични пријави

Од структурата на одлуките на решени кривични пријави во 2019 година, видно е дека во делот на кривични пријави кои резултирале со носење на решение за отфрлање на кривична пријава постојат два законски основи, чл.288 и членовите 43 и 44 од ЗКП. Ваквата поделба на бројот на кривични пријави кои завршиле со носење решение за отфрлање на кривични пријави е значајна од повеќе причини.

Имено, легалитетот во македонското казнено-процесно право е ограничен со принципот на опортунитет при примената на институтот условно одлагање на кривичната постапка (член 43 од ЗКП). Јавниот обвинител може условно со решение да го одложи кривичното гонење со согласност на оштетениот за кривично дело за кое е пропишана казна затвор до три години, ако осомничениот е подготвен да се однесува според упатствата на јавниот обвинител и да ги исполни определените обврски со кои се намалуваат или отстрануваат штетните последици на кривичното дело, со што се става крај на вознемирувањето кое е резултат на кривичното дело, односно се влијае со цел да се реинтегрира осомничениот. Од друга страна, јавниот обвинител согласно чл.44 од ЗКП не е должен да преземе кривично гонење, односно може да се откаже од гонењето, доколку:

- во Кривичниот законик е утврдено дека судот може сторителот на кривично дело да го ослободи од казна и ако јавниот обвинител со оглед на конкретните околности на случајот ќе оцени дека самата пресуда без кривична санкција не е потребна

- во Кривичниот законик за кривичното дело е пропишана парична казна или казна затвор до три години, а осомничениот поради вистинско каење го спречил настанувањето на штетните последици или ја надоместил сета штета и ако јавниот обвинител со оглед на конкретните околности на случајот ќе оцени дека кривичната санкција не е основана, или

- осомничениот како член на организирана група, банда или друго злосторничко здружение доброволно соработува пред или по откривањето или во текот на кривичната постапка и ако таквата соработка и изјава на тоа лице е од суштествено значење за кривичната постапка.

Ваквата можност, значи дека тие пријави се целосно и темелно обработени од јавниот обвинител, прибавени се сите докази со кои се докажува дека осомничениот го сторил кривичното дело, острани се штетните последици, постигнати се целите на казнувањето, а донесеното решение за отфрлање на кривичната постапка во овие услови значи задоволување на правдата.

По овој основ во текот на 2019 година решени се кривични пријави против 1.536 лица или 8,3 % од вкупниот број на решени предмети.

Со оглед на тесно поставените услови за користење на опортунитетот во кривичната постапка, основните јавни обвинителства овој институт најчесто го користеле за кривични дела од чл.297 и чл.300 од КЗ, а во помал обем за кривични дела од чл.235-а, чл.130 ст.2, чл.247, чл.202 ст.1, чл.166, чл.131, чл.144 ст.2, чл.235, чл.140, чл.244, чл.261 и чл.377 од КЗ.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје, основни јавни обвинителства од ова подрачје отфрлиле кривични пријави против вкупно 1.093 лица и оствариле паричен придонес во полза на Буџетот на РМ во вкупен износ од 7.664.550,00 денари.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Штип, основните јавни обвинителства со користење на овој институт отфрлиле кривични пријави против вкупно 191 лице и оствариле паричен придонес во полза на Буџетот на РМ во вкупен паричен износ од 1.185.650,00 денари, за хуманитарни цели 420.222,00 денари, а во корист на други институции износ од 160.000,00 денари.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар, основните јавни обвинителства со користење на овој институт отфрлиле кривични пријави против вкупно 187 лица и оствариле паричен придонес во полза на Буџетот на РМ во вкупен паричен износ од 1.987.270,00 денари.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Битола, основните јавни обвинителства со користење на овој институт отфрлиле кривични пријави против вкупно 65 лица и во корист на Буџетот на РМ, оствариле паричен придонес во вкупен износ од 372.111,00 денари, во хуманитарни цели 141.000,00 и во корист на институции кои вршат јавни овластувања 38.000,00 денари и на сметка на оштетен 9.000,00 денари.

Предвид наведеното основните јавни обвинителства само врз основа на овој институт во полза на Буџетот на РМ оствариле вкупен износ од 11.209.581,00 денари.

Во однос пак на решенијата за отфрлање на кривичната пријава по чл.288 од ЗКП, како и претходните години во годишните извештаи, најприменувани основи за отфрлање на кривични пријави се:

- пријавеното дело не е кривично дело за кое се гони по службена должност и
- не постојат основи на сомнение дека пријавениот го сторил кривичното дело.

Од вкупно отфрлени кривични пријави против 8.203 лица по основ на чл.288 состојбата по одделни јавни обвинителства е следната:

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје отфрлени се кривични пријави против 4.676 лица или 57 % од вкупниот број на донесени решенија за отфрлање на кривични пријави. што во однос на отфрлени кривични пријави на ова подрачје против 4.554 лица во 2018 година претставува зголемување за 122 лица.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Битола отфрлени се кривични пријави против 1.662 лица или 20,3 %, од вкупниот број на донесени решенија за отфрлање на кривични пријави. што во однос на отфрлени кривични пријави на ова подрачје против 1.643 лица во 2018 година претставува зголемување за 19 лица.

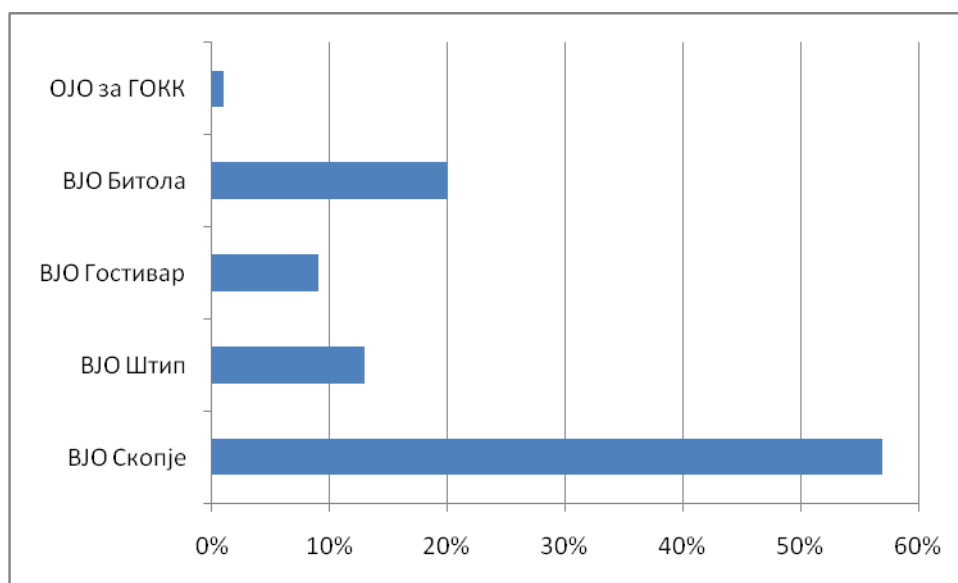
На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Штип отфрлени се кривични пријави против 1.038 лица или 12,7 % од вкупниот број на донесени решенија за отфрлање на кривични пријави, што во однос на отфрлени кривични пријави на ова подрачје против 1.143 лица во 2018 година претставува намалување за 105 лица.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар отфрлени се кривични пријави против

750 лица или 9,1% од вкупниот број на донесени решенија за отфрлање на кривични пријави, што во однос на отфрлени кривични пријави на ова подрачје против 771 лица во 2018 година претставува намалување за 21 лица.

Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција во текот на 2019 година донело 77 решенија за отфрлање на кривични пријави или 0,9 % од вкупниот број, што во однос на отфрлени кривични пријави против 17 лица во 2018 година претставува зголемување за 60 лица.

Графички приказ на донесени решенија за отфрлање на кривични пријави по чл.288 од ЗКП:

4.3.3. Поднесени наредби за спроведување истражна постапка

Основните јавни обвинителства во 2019 година донеле наредби за спроведување истражна постапка против 1.469 лица што е за 273 лица повеќе во однос на претходната година, кога такви наредби биле издадени против 1.196 лица.

Во 2019 година тие постапувале и по нерешени истраги против 1.099 лица од претходната година, така што вкупно во работа имале истраги против 2.568 лица.

Од вкупниот број на истраги по кои е постапувано во 2019 година решени се истраги против 1.518 лица или 59,1%, а на крајот на годината во работа останале истраги против 1.050 лица или 40,8 %.

Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција во текот на 2019 година донело наредба за спроведување на истражна постапка против 234 лица. Исто така ова обвинителство во текот на 2019 година спроведувало и истрага против 150 лица за кои истрагата не била завршена во текот на 2018 година.

Како пример за обемот на работа кои ја имаат јавните обвинители со стапување во сила на Законот за кривична постапка и преминувањето на истрагата во рацете на јавните обвинители е фактот дека основните јавни обвинителства на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар при спроведувањето на истражната постапка против 170 лица, испитале вкупно 2.098 лица во својство на осомничени, сведоци и оштетени, како и донеле наредби за вештачења против 320 лица, додека основните јавни обвинителства на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Штип при спроведувањето на истражната постапка против вкупно 210 лица испитале вкупно 1.563 лица во својство на осомничени, сведоци и оштетени, како и донеле наредби за вештачења против 286 лица.

4.3.4. Примена на мерката притвор

Мерката притвор во 2019 година од основните јавни обвинителства во подрачјата на четирите виши јавни обвинителства и Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција е применета против 528 лице. Ако се земе предвид дека во текот на 2019 година обвинителствата постапуваа против вкупно новопријавени 19.078 лица, се заклучува дека за само 2.7 % од сторителите е побарана оваа мерка.

Примената на мерката притвор, обвинителството ја користи согласно закон, кога е единствен начин за обезбедување на натамошното непречено одвидање на кривичнаа постапка.

Од годишните извештаи на јавните обвинителства произлегува дека мерката притвор против 230 лица била со времетраење до 30 дена, против 92 лица била со времетраење до 60 дена, против 105 лица била со времетраење до 90 дена и против 102 лица мерката притвор траела над 90 дена.

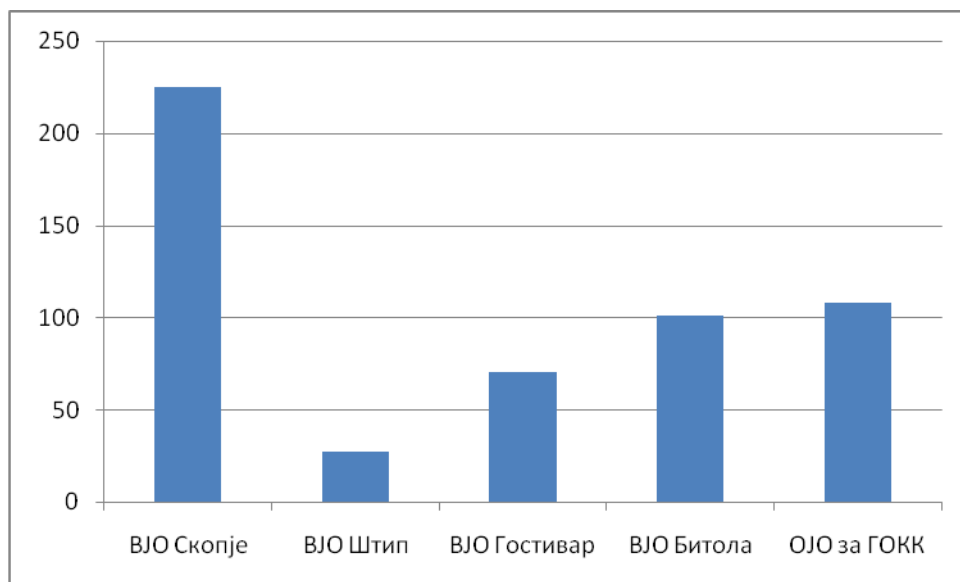
	Вкупно	30 дена	60 дена	90 дена	Над 90 дена
ВЈО Скопје	225	104	33	39	47
ВЈО Битола	101	47	22	20	12
ВЈО Гостивар	70	16	23	14	17
ВЈО Штип	27	12	2	13	/
ОЈО за ГОКК	108	51	12	19	26
Вкупно	531	230	92	105	102

Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција постапувало против 108 лица на кои им бил определен притвор, куќен притвор против 6 лица и други мерки на претпазливост против 15 лица. Учеството на ова обвинителство со скоро една петина во предлозите за определување на мерката притвор е логично и последица на тежината на кривичните дела кои се во областа на организираниот криминал и корупција.

Овие показатели укажуваат дека мислењето во јавноста дека основните јавни обвинителства премногу често ја предлагаат оваа најстрога мерка на обезбедување на присуство, е неосновано, бидејќи постојат основани причини согласно законските основи за определување на притвор. Статистиката покажува дека дури и против лицата кои се гонат за тежок организиран криминал и корупција кои се во надлежност на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција во сите случаи не се користи оваа мерка, туку само таму каде навистина користењето на другите видови на мерка не би ја постигнале целта на кривичната постапка. Дотолку повеќе што и во тоа јавно обвинителство како што се утврдува од статистичките податоци постои нагорен тренд на поголемо користење на другите видови на мерки.

Јавното обвинителство е на мислење дека откако фактички ќе започне примената на Законот за пробација, предлагањето на мерката притвор дополнително ќе се намали.

Пооделно по подрачјата на вишите јавни обвинителства, состојбата со примената на овој вид на мерка е следна:

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје по предлог на основните обвинителства мерката притвор била определена против 225 лица што во однос на 184 во 2018 година е зголемување за 41 лице.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Битола оваа мерка била определена против 101 лице, што во однос на 57 лица во 2018 година е зголемување за 44 лица.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар за извештајниот период притвор е определен против 70 лица, што во однос на 104 лица во 2018 година претставува намалување за 34 лица.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Штип, мерката притвор била определена против 27 лица, што во однос на 36 лица во 2018 година е намалување за 9 лица.

4.3.5. Одлуки по спроведена истрага

Од вкупниот број на истраги против 2.568 лица по кои е постапувано во 2019 година од јавните обвинители решени се истраги против 1.528 лица или 59,5%, а на крајот на годината останале во работа истраги против 1.040 лица или 40,5%.

Од вкупно решените истраги:

ОДЛУКА	СТОРИТЕЛИ
поднесени обвиненија	1097 лица
запрени се истрагите	210 лица
истрагите се прекратени	39 лица
на друг начин	40 лица
предлог спогодба во истражна постапка	129 лица
предлог спогодба по поднесување на обвинителен акт	13 лица

И во оваа извештајна година од статистичките податоци се утврдува дека преминувањето на истрагата од истражниот судија во надлежност на јавниот обвинител и овластувањето на јавниот обвинител да раководи со предистражната постапка, се покажа целисходно. Анализите покажуваат дека бројот на спроведени истраги во компарација со бројот на поднесени барања за спроведување истрага во периодот пред декември 2013 година е во констатно опаѓање, ова значи дека јавните обвинители раководејќи ја предистражната постапка со користење на другите институти согласно законот уште во текот на предистражната постапка собираат квалитетни докази, кои овозможуваат

носење на мериторни јавнообвинителски одлуки, а истражната постапка се користи во сложени и комплексни предмети.

Податоците на одлуките по вид и број на решени истраги по одделни јавни обвинителства искажани се во следната табела:

Вишо јавно обвинителство	Обвине-нија	Изјави за откажување од гонење и наредби за запирање на истрага	Прекра-тени	Решени на друг начин	Предлог спогодба по поднесен обвинителен акт	Предлог спогодба во истражна постапка
ОЈО ОКК	235	37	9	9	8	10
Скопје	385	107	24	11	2	63
Битола	161	19	3	10	2	17
Штип	160	25	2	1	1	25
Гостивар	156	22	1	9	/	14
Вкупно:	1097	210	39	40	13	129

За истрагите кои се ставени во колоната решени на друг начин, податоците се однесуваат на предмети за кои по спроведената истрага е констатирано дека јавното обвинителство кое ја водело истрагата не е месно или стварно надлежно за конкретниот кривично-правен настан или пак во текот на истрагата се утврдило дека за тој кривично-правен настан претходно е водена постапка, поради што предметите се споени.

4.3.6 Предлог спогодби

Донесувањето на пресуда врз основа на спогодба на јавниот обвинител и осомничениот и оваа година беше предизвик во работењето на јавното обвинителство.

Институтот спогодба помеѓу јавниот обвинител и осомничениот доведува до позитивни решенија во поглед на побрзо решавање на предметите, а со тоа и други погодности во поглед на осомничениот и неговите права. Придобивките од користењето на спогодувањето: намалените трошоци за кривична постапка, ефективна и ефикасна кривична постапка со кратко времетраење така што целокупната постапка од поднесување на кривична пријава до склучување предлог спогодба просечно завршува за пет месеци, укажуваат на оправданоста на заложбата на Јавното обвинителство се поголем број на предмети да се решаваат на ваков начин.

Овој институт во текот на 2019 година е применет во вкупно 272 случаи, што во однос на 2018 година кога имаше 280 спогодби се забележува намалување за 8 склучени спогодби. Од 272 спогодби во 130 случаи се во скратена постапка, 129 случаи во текот на истражната постапка и во 13 случаи по поднесен обвинителен акт, односно во фаза на оценка на обвинение.

	Скратена постапка		Истражна постапка		По поднесен обвинителен акт		Вкупно	%
ВЈО Скопје	74		63		2		139	51
ВЈО Битола	26		17		2		45	17
ВЈО Штип	13		25		1		39	14
ВЈО Гостивар	10		14		/		24	9
ОЈО за ГОКК	7		10		8		25	9
Вкупно	130	48%	129	47%	13	5%	272	

Податоците во табелата и оваа извештајна година потврдуваат дека најголем процент на склучени спогодби има на подрачјето на Вишо јавно обвинителство Скопје и тоа 51%.

Во однос пак на кривичните дела за кои се склучуваат предлог спогодбите, состојбата е приближно иста по однос на потпишани спогодби во скратена постапка, односно за кривични дела за кои е запретена казна затвор до пет години и за кривични дела за кои е запретена казна затвор над пет години.

Употребата на институтот спогодба, упатува на тоа дека јавните обвинители во текот на постапката прибавиле квалитетни докази, поради што обвинетите сами или преку своите бранители бараат да се спогодат за казната со јавниот обвинител и не само за кривични дела во кои согласно законот се определува условна осуда или парична казна, туку и за кривични дела за кои согласно законот се определува казна затвор.

4.3.7. Обвиненија

Во 2019 година јавните обвинителства поднеле обвиненија против вкупно 9.163 лица, што е за 475 лица повеќе во однос на 8.688 во 2018 година, односно за 5,46% повеќе.

Од вкупниот број на поднесени обвиненија, против 4.578 лица поднесени се обвинителни предлози, против 3.488 лица предлози за казнен налог, против 1.097 лица поднесени се обвинителни акти по спроведена истрага.

4.3.8 Одлуки на судот по поднесените обвиненија

Во 2019 година, надлежни основни судови постапувале по поднесени обвиненија против вкупно 17.835 лица, од кои против 9.163 лица обвиненија се поднесени во извештајната година, а против 8.672 лица што останале непресудени од претходните години.

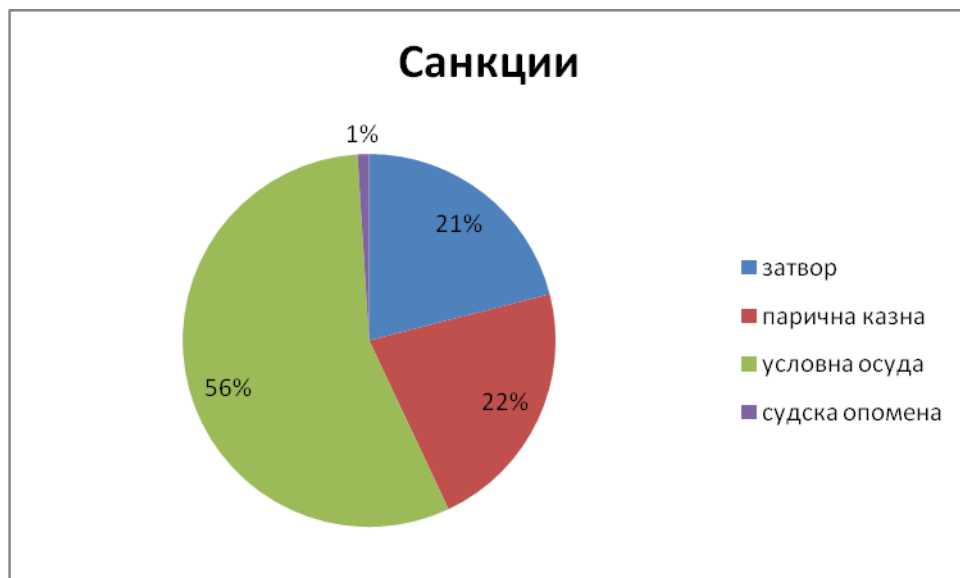
Во 2019 година јавните обвинители учествувале на вкупно 17.834 одржани главни расправи, од тоа 4.537 главни расправи по обвинителни акти и 13.297 главни расправи по обвинителни предлози, а од страна на надлежни судови биле донесени пресуди против вкупно 8.280 лица или 63,4%, што во однос на 8.758 пресудени во 2018 година е помалку за 478 лица или 22%.

Податоците за пресуди по вид и број се искажани во следната табела:

Вид на пресуди	Број на лица	Број на лица	Број на лица	Процент на поединечни видови пресуди во однос на вк.број на пресуди за 2019 (8.280)
	2017	2018	2019	2019
Осудителни пресуди	7.386	7.978	7.585	91,1%
Ослободителни пресуди	280	258	281	2,9%
Одбивателни пресуди	308	327	248	3,7%
Запирање по предавање на обвинителниот акт на судот и по повлечено обвинение	123	91	89	1%
Мерка на безбедност	109	86	58	1 %

Судска опомена	9	18	19	0,2%
Вкупно	8.215	8.758	8.280	100%

Од податоците во табелата може да се заклучи дека од вкупниот број на донесени пресуди, осудителни се против 7.585 лица или 91,1 % од вкупниот број на пресуди во 2019 година, од тоа казната затвор е изречена против 1.559 лица или 21,2%, парична казна против 1.905 лица или 21,9%, и условна осуда против 4.121 лица или 56,7%, вклучително и судска опомена против 19 лица или 0,2%.

Во 2019 година во вкупниот број на осудителни пресуди против 7.585 лица, за 1.760 лица согласно на чл.381 од ЗКП донесени се пресуди по основ на признание на вина во текот на главната расправа.

Изречените кривични санкции по предлог спогодби се искажани во вкупниот број на осудителни пресуди, при што треба да се истакне дека ќе се зголемува бројот на пресудени лица по основ на овие институти, што е и во интерес на обвинетите лица. Со таквото постапување се скратува времетраењето на постапката, трошоците се намалуваат и се зголемува ефикасноста.

Од увидот на оваа табела се заклучува дека бројот на осудителни пресуди споредбено со 2018 година кога изнесуваше 7.978 лица во текот на извештајниот период оваа бројка изнесува 7.585 лица односно намалување за 393, односно за 8%.

На крајот на 2019 година непресудени обвиненија останале против 8.672 лица или 48%, што во однос на непресудени 7.994 во 2018 година е зголемување за 678 лица или 11,67%.

Податоци за број на кривични пријави, поднесени обвиненија и донесени пресуди, во последните три години:

Видови одлуки	2017	2018	2019	Разлика 2017/2018	Разлика 2018/2019
Пријавени лица	17.402	20.259	19.078	+2.857	-1.181
Кривични пријави во работа	12.235	12.936	15.249	+701	+2.313
Вкупно кривични пријави	29.637	33.195	34.324	+3.558	+1.129
Поднесени обвиненија по истрага	733	923	1.097	+190	+174
Предлог за казнен налог	3.232	3.449	3.488	+217	+39
Обвинителни предлози	4.028	4.316	4.587	+288	+271
Предлог спогодба во истражна постапка	174	106	129	-68	+23
Предлог спогодба во скратена постапка	137	168	130	+31	-38
Предлог спогодба по поднесен обв. акт	16	6	13	-10	+7
Вкупно обвиненија	8.320	8.968	9.444	+648	+476
-Осудителни пресуди	7.386	7.978	7.585	+592	-393
Ослободителни пресуди	280	258	281	-22	+23
Одбивателни пресуди	308	327	248	+19	-76
Судски опомени	9	18	19	+8	+1
Вкупно пресуди	7.983	8.581	8.133	-598	-448

Други судски одлуки	2017	2018	2019
- Запрени по предавање на обвинителен акт на судот	123	91	89
- Мерки на безбедност	109	86	58

4.3.9 Одземени предмети, конфискација на имот

Во извештајната година на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Битола биле донесени одлуки со кои се одземени предмети кои биле предмет на извршување на кривично дело или настанале од извршување на кривично дело, во вкупно 141 предмет, како од страна на судот, така и од страна на јавните обвинителства, согласно чл.529 од ЗКП. Најголем број на предмети потекнуваат од извршување на кривично дело Неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори од чл.215 од КЗ, од кривичното дело - Недозволено изработување, држење и тргување со оружје или распрскувачки материји од чл.396 од КЗ, од кривичното дело Тешка кражба од чл.236 од КЗ, од кривичното дело Кражба од чл.235 од КЗ и други кривични дела. Меѓу одземените предмети има наркотична дрога, патнички моторни возила, товарно моторно возило, моторни пили, алати, оружје - пушки и пиштоли, муниција, експлозивни материји, компјутери, мобилни телефони, златен накит, недвижности, бесправно изградени објекти, парични средства и друго.

Во извештајната година на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Битола не се донесени пресуди со кои е конфискуван имот.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар во текот на 2019 година врз основа на склучени предлог спогодби одземени се предмети од 5 лица и тоа за кривично дело Неовластено производство и пуштање во промет наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори од чл.215 од КЗ, од 4 лица одземена е 1.835,08 грама наркотична дрога марихуана, 13.29 гр. кокаин, 12,56 гр. хероин, 4 дигитални ваги, 2 дробилици, 1 ПМВ и 0,33 грама ризла.

За кривично дело од чл.156 ст.3 в.в. чл.53 ст.3 од Законот за изменување и дополнување на Законот за игрите на среќа и забавните игри од 1 лице одземени се 5.890,00 денари, 9 монитори, 4 принтери, 5 тастатури, 2 куќишта за компјутер, 3 бар код читачи, 3 телевизори.

Со пресуди на основните судови одземени се предмети од вкупно 108 лица за кривични дела – Кражба од чл.235 од КЗ, Фалсификување исправа од чл.378 од КЗ, Незаконит лов од чл.229 од КЗ. Неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори од чл.215 од КЗ, Недозволено изработување, држење и тргување со оружје или распрскувачки материји од чл.396 од КЗ, Криумчарење од чл.278 од КЗ и други кривични дела, при што се одземени патнички моторни возила, мобилни телефони, парични средства, наркотични дорги, оружје, муниција и друго.

Во извештајната година на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Штип биле донесени одлуки со кои се одземени предмети кои биле предмет на извршување на кривично дело или настанале од извршување на кривично дело, во повеќе предмети од страна на судовите на ова подрачје. Најголем број на предмети потекнуваат од извршување на кривично дело Неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори од чл.215 од КЗ, од кривичното дело - Недозволено изработување, држење и тргување со оружје или распрскувачки материји од чл.396 од КЗ, од кривичното дело Тешка кражба од чл.236 од КЗ, од кривичното дело Кражба од чл.235 од КЗ, од кривичното дело Незаконит лов од чл.228 од КЗ, од кривичното дело Фалсификување исправа од чл.378 од КЗ и други кривични дела. Меѓу одземените предмети има наркотична дрога, патнички моторни возила, товарно моторно возило, моторни пили, алати, оружје - пушки и пиштоли, муниција, експлозивни материји, пиротехнички материјали, бронзени монети, компјутери, мобилни телефони, златен накит, недвижности, бесправно изградени објекти, парични средства и друго.

Во Вишо јавно обвинителство Штип мерка конфискација е изречена вкупно против 7 лица:

-со пресуда на Основниот суд Берово по предлог на ОЈО Берово изречени се конфискации спрема 6 лица и тоа на патничко моторно возило, лесна приколка, 72.535,00 денари и дрвна маса и

-со пресуда на Основниот суд Струмица изречена е конфискација спрема едно лице при што се конфискувани 6 755 евра или 415.358,00 денари.

Во Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција по поднесени обвиненија за 2019 година, согласно законските одредби со пресуди се одземени предмети со кои е извршено кривичното дело или произлегуваат од него.

За кривичното дело од чл.215 од КЗ од 19 лица се одземени 49 мобилни телефони. 9 патнички моторни возила, 2 товарни моторни возила, 18863,3 грама наркотична дрога марихуана, 2 револвери, 1 лаптоп, 144.220,00 денари, 560 долари, 2.000,00 леки, 30 швајцарски франци, 30,00 турски лири и 27.575,00 евра.

За кривично дело Перење пари и друи приноси од казниво дело од чл.273 од КЗ од 3 лица се одземени 223.225.015,00 денари, 39 автомати, 32 апарати за игри, 27 покер апарати, 4 рулети, 1 мотор-скутер, 1 лаптоп, 1 компјутер, 2 надворешни мемории

За кривично дело Примање награда за противзаконито влијание од чл.359 од КЗ од 1 лице се одземени 5 мобилни телефони, 1 таблет, еден лаптоп и 2 часовници

Со пресуда од 29 лица за кривично дело Криумчарење на мигранти од чл.418-б од КЗ од 52 лица одземени се 44 патнички моторни возила, 14 товарни моторни возила, 52 мобилни телефони и 1390,00 евра.

Од 6 лица за кривично дело од чл.418-в од КЗ од 2 лица одземени се едно патничко возило, еден лаптоп, еден таблет и 6 мобилни телефони.

Од 2 лица за кривично дело Злоупотреба на безвизниот режим со државите членки на

Европската унија и на Шенгенскиот договор од чл.418-д од КЗ од 1 лице одземени се едно патничко моторно возило и еден мобилен телефон.

4.3.10 Меѓународна правна помош

Во текот на 2019 година на подрачјето Вишото јавно обвинителство Битола биле заведени вкупно 26 предмети со кои била побарана меѓународна правна помош на странски држави од Основните јавни обвинителства.

Во Основното јавно обвинителство Битола е заведен еден предмет, во Основното јавно обвинителство Прилеп се заведени 7 предмети, во Основното јавно обвинителство Охрид заведени се 5 предмети, во Основното јавно обвинителство Струга заведени се 13 предмети.

Во текот на 2019 година на подрачјето на Вишо јавно обвинителство Штип биле заведени вкупно 18 предмети со кои била побарана меѓународна правна помош на странски држави. Во Основното јавно обвинителство Берово е заведен еден предмет, во Основното јавно обвинителство Кочани се заведени 10 предмети, во Основното јавно обвинителство Радовиш заведени се 5 предмети, во Основното јавно обвинителство Струмица заведени се 2 предмети.

Во текот на 2019 година на подрачјето на Вишо јавно обвинителство Гостивар биле заведени вкупно 22 предмети со кои била побарана меѓународна правна помош на странски држави.

Во текот на 2019 година Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција има постапувано по 38 предмети, во кои била побарана меѓународна правна помош.

Јавното обвинителство на Република Северна Македонија вкупно примило 321 замолница со кое се бара меѓународна правна помош или се бара да се преземе кривичното гонење, кои замолници се доставени на надлежно постапување до основните јавни обвинителства и до други државни органи и институции.

5. ПРАВНИ ЛЕКОВИ

5.1. Редовен правен лек - Жалба

Согласно Законот за кривичната постапка против решенијата на основните јавни обвинители со кои се отфрла кривичната пријава, дозволено е жалба до повисокиот јавен обвинител, односно до вишиот јавен обвинител.

Вишите јавни обвинителства во извештајниот период од 2019 година, постапувале по 2.234 изјавени жалби на оштетените согласно чл.288 ст.5 од ЗКП, против решенијата за отфрлање на кривичните пријави. Од вкупниот број на изјавени жалби во 1.569 случаи се потврдени првостепените решенија на основниот јавен обвинител односно 70,2%, уважени се 501 жалба, додека пак 15 жалби се отфрлени како ненавремени и 39 жалби како недозволености.

Споредувајќи по подрачјата на четирите виши јавни обвинителства во текот на извештајниот период, по однос на постапувањето по изјавени жалби на отфрлените кривични пријави, состојбата е следна:

	Вкупно	Уважени	Одбиени	Недозволени	Ненавремени	Нерешени
За подрачје на ВЈО Скопје	1.370	225	1034	22	6	83
За подрачје на ВЈО Битола	412	170	207	7	2	26
За подрачје на ВЈО Штип	316	71	229	9	6	1
За подрачје на ВЈО Гостивар	136	35	99	1	1	/
Вкупно	2.234	501	1.569	39	15	110

Од табеларниот преглед се заклучува дека во поглем број процентуално жалбите се одбиени, додека пак во поглед на уважени жалби овој процент варира па така Вишото јавно обвинителство Скопје во 16,4% одлучило да се уважи жалбата, Вишото јавно обвинителство Битола во 41,2%, Вишото јавно обвинителство Штип во 22,5 %, и Вишото јавно обвинителство Гостивар во 25,7% одлучило да се уважат жалбите против одлуките на пониските обвинителства.

Вишите јавни обвинителства во 2019 година постапувале по жалбите на првостепените пресуди против вкупно 4.523 изјавени жалби што споредбено со 2018 година, кога постапувале по 4.311 изјавени жалби, во извештајниот период од 2019 година има зголемување за 212 изјавени жалби.

Од вкупниот број на поднесени 4.523 жалби против првостепени пресуди, по кои постапуваат вишите јавни обвинителства, 1.355 жалби изјавиле основните јавни обвинители или 32,7%, додека пак обвинетите изјавиле 2.890 жалби или 64,3%.

Оштетените изјавиле жалби против 137 првостепени пресуди, односно во 2,8%.

Од вкупната бројка 4.523 изјавени жалби, вишите јавни обвинители предложиле да се уважат 1.374 изјавени жалби, 35 изјавени жалби делумно да се уважат и 2.974 жалби да се одбијат, додека пак на 56 изјавени жалби не е даден предлог и на 12 изјавени жалби јавниот обвинител се откажал од жалба, а се отфрлени 68 жалби како ненавремени или недозволени.

Вишите јавни обвинителства во жалбена постапка постапиле по следните предмети:

- Вишо јавно обвинителство Скопје

Во текот на 2019 година Вишото јавно обвинителство Скопје постапувало по 2.083 изјавени жалби, против одлуките на првостепените судови. Од вкупниот број на жалби 523 се изјавени од основните јавни обвинителства, 1.487 жалби изјавиле обвинетите, додека 73 жалба се од оштетените.

Изјавени жалби		
Јавен обвинител	Обвинет	Оштетен
523	1.487	73

Вишите јавни обвинители во Скопје во 1.295 случаи дале предлог по обвинителен акт што подразбира во редовна жалбена постапка, додека пак во 788 случаи по обвинителен предлог односно во скратена постапка.

Предлози на јавен обвинител по изјавените жалби	
По обвинителен акт	По обвинителен предлог
1.295	788

Од вкупната бројка на дадените предлози во редовна жалбена постапка против првостепената пресуда вишите јавни обвинители во Скопје, во 517 жалби предложиле да се уважи, 17 делумно да се уважат, 1.486 да се да се одбијат, во 8 случаи да се отфрлат, а во 26 случаи не е даден предлог.

Број и структура на дадените предлози		
Да се уважи	Делумно да се уважи	Да се одбие
517	7	1.450

Во текот на 2019 година вишите јавни обвинители во 11 случаи се откажале од изјавените жалби на основните јавни обвинители.

Имајќи го предвид предлогот на вишиот јавен обвинител, одлуката на судот во 1.375 случаи била идентична со предлогот на вишиот јавен обвинител.

Бројот на жалбите од кои се откажал јавниот обвинител спореден со вкупниот број на поднесени жалби од страна на основни јавни обвинителства е незначителен што зборува во прилог дека основните јавни обвинителства во најголем број случаи поднеле основани жалби.

За причините поради кои вишиот јавен обвинител се откажал од жалбите поднесени од страна на основните јавни обвинителства, тие со службена белешка се известувани.

Во текот на 2019 година Вишиот јавен обвинител во Скопје учествувал на 564 јавни седници и на 1.298 нејавни седници одржани пред Апелациониот суд.

Споредбено со претходниот период од 2018 година кога јавниот обвинител од Вишото јавно обвинителство во Скопје учествувал на 615 седници и на 1.340 нејавни седници, се воочува намалување на учество на јавните седници.

Во извештајната 2019 година од страна на ВЈО Скопје не е поднесена иницијатива за барање за заштита на законитост.

- Вишо јавно обвинителство Битола

Во текот на 2019 година во Вишото јавно обвинителство Битола биле изјавени вкупно 1005 жалби против првостепените пресуди.

Од вкупниот 1.005 изјавени жалби најголем број се жалбите изјавени од обвинетите и тоа 702 изјавени жалби, од основните јавни обвинители изјавени се 282 жалби, а од оштетените се изјавени 21 жалби.

Изјавени жалби			
Јавен обвинител	Обвинети	Оштетени	Вкупно
282	702	21	1.005

Споредбено со 2018 година, вкупната бројка на изјавени жалби е зголемена од 860 на 1005 жалби.

Во однос на претходната 2018 година кога обвинителите вложиле 319 жалби оваа бројка е намалена за 37 изјавени жалби на основните јавни обвинители, додека пак во поглед на жалбите од обвинетите кога во 2018 година таа бројка изнесувала 541 во текот на извештајната 2019 година изнесува 702 што значи зголемување за 161 жалби, а во поглед на изјавените 20 жалби од оштетените во 2018 година, се зголемува на 21 изјавени жалби во 2019 година.

Од вкупно изјавените 1.005 жалби, јавниот обвинител предложил 677 жалби да се одбијат како неосновани, во 257 случаи да се уважат жалбите, додека пак во 13 случаи делумно да се уважат, да се отфрлат како недозволен или неблагоприятен во 17 случаи, а во 4 случаи не е даден предлог.

Број и структура на дадените предлози		
Да се уважи	Делумно да се уважи	Да се одбие
257	13	677

Во текот на 2019 година јавниот обвинител учествувал во 37 јавни седници пред судот, додека пак дал предлог на нејавна седница по 602 изјавени жалби.

Споредбено со 2018 година кога јавниот обвинител учествувал на 37 јавни седници, во оваа бројка е иста, додека пак во поглед на нејавните седници во 2018 година учествувал на 457, а во текот на 2019 година на 145 седници повеќе.

Во текот на 2019 година, Вишиот јавен обвинител во 416 случаи дал предлог по обвинителен акт, а во 589 по обвинителен предлог.

Предлози на јавен обвинител по изјавените жалби	
По обвинителен акт	По обвинителен предлог
416	589

Во текот на 2019 година од страна на Вишо јавно обвинителство Битола се поднесени 3 иницијативи за подигање Барање за заштита на законитоста од кои едно е одбиено.

- Вишо јавно обвинителство Штип

Во 2019 Вишото јавно обвинителство Штип постапувало по 663 изјавени жалби.

Најголем број на жалби биле изјавени од страна на обвинетите 453, додека Основните обвинители изјавиле жалби против 190 првостепени пресуди, оштетените изјавиле вкупно 20 жалби против пресудите.

Споредбено со 2018 година, вкупната бројка на изјавени жалби која изнесуваше 668, во текот на извештајната 2019 година, оваа бројка е намалена за 5 изјавени жалби.

Изјавени жалби			
Јавен обвинител	Обвинети	Оштетени	Вкупно
190	453	20	663

Во текот на извештајниот период Вишото јавно обвинителство Штип нема случај во кој се откажало од жалба.

Од вкупните 663 изјавени жалби, Вишото јавно обвинителство Штип во 204 случаи дало предлог да се уважи жалбата, во 417 случаи предлог жалбата да се одбие, во 11 случаи даден е предлог за делумно уважување на жалбата, додека пак во 22 случаи јавниот обвинител не се произнесол со предлог, а во 9 случаи дал предлог жалбата да се отфрли како ненавремена или недозволена.

Број и структура на дадените предлози		
Да се уважи	Делумно да се уважи	Да се одбие
204	11	417

Вишиот јавен обвинител од Штип учествувал на 77 јавни седници пред второстепениот суд. Оваа бројка се разликува од 2018 година, кога учествувал на 55 јавни седници, така што споредбено зголемено е учеството за 22 јавни седници.

Вишото јавно обвинителство Штип во текот на извештајниот период во 354 случаи постапувало по обвинителни акти, а во 309 случаи дало предлог по обвинителни предлози.

Предлози на јавен обвинител по изјавените жалби	
По обвинителен акт	По обвинителен предлог
354	309

Апелациониот суд 502 предлози на јавниот обвинител ги прифатил, а додека пак 106 предлози не се прифатени односно одлучено е поинаку од предлогот на Вишиот јавен обвинител во Штип.

Вишото јавно обвинителство Штип во извештајниот период поднело 4 иницијативи за подигање барање за заштита на законитоста до Јавно обвинителство на Република Македонија кои се уважени.

- Вишо јавно обвинителство Гостивар

Во текот на извештајниот период Вишото јавно обвинителство Гостивар постапувало по 772 изјавени жалби од кои 360 биле изјавени од јавниот обвинител, 389 од обвинетите, а во 23 случаи жалба изјавиле оштетените.

Споредбено со 2018 година кога Вишото јавно обвинителство Гостивар постапувало по 660 изјавени жалби, во текот на извештајната година оваа бројка е зголемена за 112 случаи на изјавени жалби.

Изјавени жалби			
Јавен обвинител	Обвинети	Оштетени	Вкупно
360	389	23	772

Од вкупно 772 жалби поднесени против првостепените одлуки, во 342 случаи тие се однесувале на пресуди донесени по обвинителни предлози, а во 428 по обвинителни акти.

Предлози на јавен обвинител по изјавените жалби	
По обвинителен акт	По обвинителен предлог
428	342

По 336 изјавени жалби е даден предлог жалбата да се уважи, по 395 даден е предлог да се одбијат жалбите, по 4 изјавена жалба даден е предлог за нивно делумно уважување, во 34 случаи е предложено отфрлање на жалбата како ненавремена или недозволена, а во 2 случаи не е даден предлог. Во еден случај јавниот обвинител се откажал од жалба.

Број и структура на дадените предлози		
Да се уважи	Делумно да се уважи	Да се одбие
336	4	395

Одлуките на Апелациониот суд во Гостивар биле идентични со предлозите на Вишото обвинителство во 531 случаи од решените, а во 248 одлуките биле поинакви од дадениот предлог на јавниот обвинител.

Јавните обвинители на Вишото јавно обвинителство во Гостивар учествувале на 233 јавни и 546 нејавни седници пред советите на Апелациониот суд Гостивар.

Вишото јавно обвинителство во Гостивар во текот на извештајниот период нема иницијативи до Јавно обвинителство на Република Северна Македонија за барање на заштита на законитоста.

5.2 Вонредни правни лекови

а) Во кривична постапка

Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, во текот на 2019 година, примило 281 иницијативи за подигање барање за заштита на законитост.

Од вкупно 256 иницијативи, примени во 2019 година, 222 иницијативи се однесуваат на кривичната постапка и 34 на прекршочната постапка.

Од поднесените иницијативи до Јавното обвинителство на Република Северна Македонија 21 останале во работа на крајот на извештајниот период кај јавните обвинители, а 85 кај други органи.

Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, во текот на извештајниот период прифатило 14 иницијативи по кои е поднесено барање за заштита на законитоста пред Врховниот суд на Република Северна Македонија, од кои 12 барања се однесува на кривични предмети, додека пак 2 барања се однесуваат на прекршочни предмети.

Јавното обвинителство на Република Северна Македонија не прифатило 136 иницијативи, од кои 111 предмети биле од кривични а 25 иницијативи од прекршочни предмети.

Од вкупно 14 поднесени барања за заштита на законитоста 4 се завршени, од кои 3 се однесуваат на кривична постапка и кривична одговорност, додека 1 на прекршочна постапка и прекршочна одговорност.

Од поднесените барања во Врховниот суд на Република Северна Македонија, непресудени во извештајниот период останале 10 поднесени барања за заштита на законитоста и тоа 9 од кривична област и 1 од прекршочната област.

Во 2019 година, јавните обвинители во Јавното обвинителство на Република Северна Македонија учествувале на јавни седници пред Врховниот суд во жалбена постапка во 20 обжалени пресуди на второстепениот суд.

Јавното обвинителство на Република Северна Македонија во извештајната година постапувало и по 164 предмети по Барање за вонредно преиспитување на правосилна судска пресуда, а по 44 предмети по барање за вонредно ублажување на казната. По сите овие барања Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, се произнело со дадени образложени одговори.

б) Управно-судска и управна постапка

Според Законот за управните спорови од 2006 година, Јавниот обвинител на Република Северна Македонија има овластување пред Врховниот суд на Република Северна Македонија да поднесе барање за заштита на законитоста против одлука на Управниот суд донесена по тужба за повторување на постапката.

Во извештајната 2019 година примени се вкупно 25 иницијативи за подигање на Барање за заштита на законитоста. Од нив 18 се одбиени, 2 се на работа кај јавен обвинител, а 5 кај други органи.

Во текот на извештајниот период Јавниот обвинител на Република Северна Македонија нема поднесено барање за заштита на законитоста од Управно судска постапка.

Во управната постапка, според Законот за општата управна постапка, Јавниот обвинител е овластен да вложи вонредни правни лекови, и тоа: да поднесе барање за заштита на законитоста, барање за поништување и укинување по право на надзор, како и да предлага огласување на решение за ништовно.

XI СТРУКТУРА НА КРИМИНАЛИТЕТОТ

Во овој дел од Извештајот ќе бидат изнесени податоци за обемот на криминалитетот спрема структурата на кривичните дела по поодделни глави од Кривичниот законик, со споредбена анализа со податоците од 2018 година.

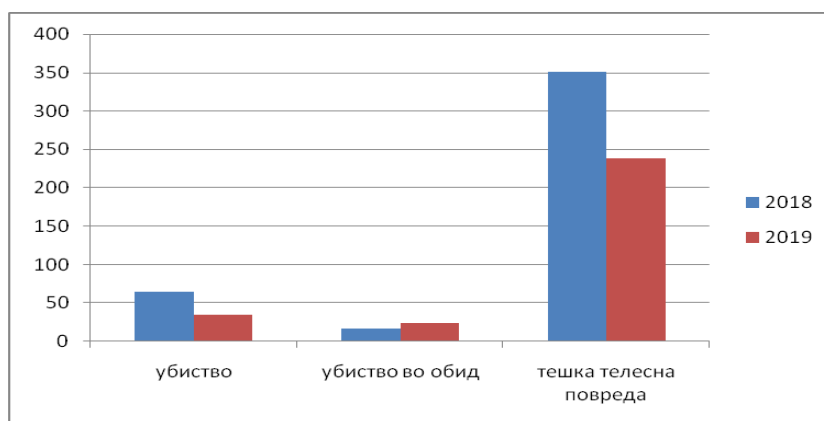
Од изложената структура на кривични дела извршени во текот на 2019 година споредбено со 2018 година, може да се заклучи дека и оваа година има најголем број на сторители кои извршиле кривични дела против имотот 5.722 лица и кривични дела против безбедноста на јавниот сообраќај извршиле 3.067 лица, или дури 46 % од вкупниот криминал сторен во текот на 2019 година е поврзан со кривичните дела против имотот и против безбедноста на јавниот сообраќај.

Ваквите податоци укажуваат на потребата од пронаоѓање на системско решение за превентивно делување на овие два вида на криминал, од кој едниот носи со себе материјална штета на поединците и нарушување на приватноста, а вториот вид на криминал со себе носи се поголем број на човечки жртви.

1. Движењето на криминалот по поедини карактеристични кривични дела

По однос на извршените кривични дела, во текот на 2019 година кај некои кривични дела има намалување, кај други зголемување на бројот, така шт анализата на овие податоци дава увид во општествените состојби и насоката во која се движи криминалитетот.

Треба да се истакне намалување на бројот на кривичните дела во текот на 2019 година во однос на 2018 година од Глава XIV од КЗ – Кривични дела против животот и телото. Значително е намален бројот на извршени убиства во 2019, кога се извршени 59 убиства (35 убиства и 24 кои биле во обид), за разлика од извршени 82 убиства (65 извршени и 17 во обид) во 2018 година. Процентуално искажано, во 2019 година намален е бројот на извршени кривични дела по член 123 – Убиство за 28 %. Од Глава XIV, забележително е намалување на бројот на извршено кривично дело – Тешка телесна повреда од член 131. Па така, во 2019 година за ова кривично дело се гонеле 238 лица, за разлика од 351 лице по кое се постапувало во 2018 година. За намалувањето на бројот на кривичните дела со кои директно се загрозува животот и телото на граѓаните придонес има, меѓу другото и постапувањето на јавните обвинителства кои со ефикасноста во постапките влијаат превентивно кон општата јавност.

Од друга страна, значајно е да се истакне зголемувањето на бројот на лица кои ги извршиле од Глава XX – Кривични дела против бракот и семејството кривично дело - Точење алкохол на малолетници од член 204. За разлика од 2018 година кога за ова дело се гонеле само 9 лица, во 2019 година имало предмети против 36 лица. Со тоа, се евидентира раст на ова кривично дело од дури 400 %. Иако навидум бројот на сторители е мал, сепак, имајќи го предвид значењето на доброто кое се штити со инкриминацијата, упатно е да се заострат контролите од надлежните органи, а во насока на превенирање на натамошното точење алкохол на малолетници.

За потенцирање е и зголемувањето на бројот на сторители по кои се постапувало во 2019 година, за сторено кривично дело од Глава XXI Кривични дела против здравјето на луѓето, по член 215 – Неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори. Во извештајната година бројот на сторители на ова кривично дело е 897, што претставува зголемување од 48,7 % во однос на 2018 година. Постапките против дилери, лица кои произвесуваат и продаваат дрога укажуваат на успешно спроведени акции од надлежните органи и превенирање на криминалот со дрогата.

За кривичното дело – Фалсификување пари, од Глава XXV- Кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството во текот на 2019 година се водени постапки проти 18 лица, за разлика од 2018 година кога делото го сториле вкупно 123 лица.

Ефикасноста во постапувањето на обвинителствата во кривичните дела од областа на корупцијата се забележува и во постапките кои во текот на 2019 година се водени за кривичното

дело – Злоупотреба на службена положба и овластување од член 353, од Глава XXX – Кривични дела против службената должност. Евидентно е зголемувањето на бројот на лица против кои е поведена постапка во 2019 кога се опфатени вкупно 1674 лица за разлика од 2018 година кога за ова кривично дело се постапувало против 1094 лица. Процентуално искажано, има зголемување на бројот на лица кои се опфатени со кривичен прогон од 53 %.

За движењето на криминалот по поедини карактеристични кривични дела кои се појавуваат во поголем обем во структурата на кривичните дела во 2019 година, во споредба со 2018 година, се дава следниот преглед:

КРИВИЧНО ДЕЛО	пријавени лица		обвиненија		пресуди	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Глава XIV од КЗ - Кривични дела против животот и телото						
- Убиство чл.123 ст.1	43	22	46	19	36	15
- Убиство чл.123 ст.2	22	13	20	11	22	9
- Убиство во обид	17	24	10	12	13	28
- Тешка телесна повреда чл.131	351	238	125	123	164	128
Глава XV од КЗ- Кривични дела против слободите и правата на човекот и граѓанинот						
-Противправно лишување од слобода чл.140	37	52	10	15	13	18
-Грабнување чл.141	20	13	3	6	18	4
Глава XIX од КЗ - Кривични дела против половата слобода и половиот морал						
-Силување чл.186	48	28	28	13	23	20
-Полов напад врз дете чл.188	30	20	26	12	31	11
Глава XX од КЗ - Кривични дела против бракот семејството и младината						
Точење алкохол на малолетници чл.204 од КЗ	9	36	9	24	5	8
Глава XXI од КЗ - Кривични дела против здравјето на луѓето						
-Неовластено производство и пуштање во промет на наркотични	603	897	270	537	292	353

дроги, психотропни супстанции и прекурсори - чл.215						
Глава XXIII од КЗ-Кривични дела против имотот						
-Кражба чл.235 став 1	1552	1421	809	1064	970	826
-Тешка кражба чл.236	1700	1525	900	1162	993	994
-Разбојништво чл.237	160	159	154	104	70	69
-Изнуда чл. 258	27	29	10	8	4	4
Глава XXV од КЗ - Кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанство						
- Фалсификување пари чл.268	123	18	30	22	12	8
- Криумчарење чл.278	34	36	20	20	19	12
- Даночно затајување чл.279	231	241	132	49	150	57
Глава XXVII од КЗ - Кривични дела против безбедноста на јавниот сообраќај						
- Тешки дела против безбедноста на луѓето и имотот во сообраќајот чл.300	530	511	304	321	310	290
Глава XXX од КЗ - Кривични дела против службената должност						
- Злоупотреба на службената положба и овластување чл.353	1094	1674	160	271	112	80
- Примање поткуп чл.357	17	12	7	7	13	7
-Фалсификување службена исправа чл.361	28	29	4	2	21	4
Глава XXXI од КЗ - Кривични дела против правосудството						
- Неизвршување на судска одлука чл.377	126	65	43	32	51	26
Глава XXXII од КЗ - Кривични дела против правниот сообраќај						
-Фалсификување	778	685	309	279	309	219

исправа чл.378						
Глава XXXIII од КЗ - Кривични дела против јавниот ред						
-Спречување службено лице во вршење службено дејствие чл.382	124	119	85	83	69	75
- Насилство чл.386	501	729	287	366	291	265
-Недозволено изработување, држење и тргување со оружје или распрскувачки материји чл.396	141	172	51	87	71	133

2.Кривични дела од корупција

Препознавајќи ја важноста од посебно излагање на податоците поврзани со дела од корупција, во извештајот посебно се презентираат податоците за 2019 година за овие дела.

Под корупција во најширок поим се подразбира искористување на дадените овластувања за приватни цели. Меѓутоа, корупцијата како недостаток на интегритет во постапувањето има и други битни карактеристики преку кои се одвива. Иако, во јавноста корупцијата најчесто се поистоветува со поткуп, директен или индиректен или со злоупотреба на службената положба и овластување, во продолжение се наведуваат кривичните дела од Кривичниот законик кои може да бидат извршени со корупција. Ова значи дека секое извршување од овие дела не претставува само за себе коруптивно дело, туку во зависност од позицијата на обвинетиот, начин на извршување, мотивот на извршување и штетата, може да се карактеризира како коруптивно дело.

Кривични дела од Кривичниот законик кои може да бидат извршени со корупција:

- Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 од Кривичниот законик
- Злоупотреба на службената положба и овластување (в.в. јавни набавки) од чл.353 ст.5 од Кривичниот законик
- Несовесно работење во службата од чл.353-в од Кривичниот законик
- Проневера во службата од чл.354 од Кривичниот законик
- Измама во службата од чл.355 од Кривичниот законик
- Послужување во службата од чл.356 од Кривичниот законик
- Примање поткуп од чл.357 од Кривичниот законик
- Давање поткуп од чл.358 од Кривичниот законик
- Давање награда за противзаконито влијание од чл.358-а од Кривичниот законик
- Примање награда за противзаконито влијание од чл.359 од Кривичниот законик
- Противправно стекнување и прикривање имот од чл.359-а од Кривичниот законик
- Повреда на избирачкото право од чл.159 од Кривичниот законик
- Повреда на слободата на определување на избирачите од чл.160 ст.1 и 2 од Кривичниот законик
- Поткуп при избори и гласање од чл.162 од Кривичниот законик
- Повреда на тајноста на гласањето од чл.163 ст.1 и 2 од Кривичниот законик
- Уништување на изборен материјал од чл.164 ст.1 и 2 од Кривичниот законик
- Изборна измама од чл.165 од Кривичниот законик
- Неовластено примање подароци од чл.253 од Кривичниот законик
- Неовластено давање на подароци од чл.253-а од Кривичниот законик

- Злоупотреба на постапката за стечај од чл.256 ст.2 од Кривичниот законик
- Бесправно градење од чл.244-а ст.4 од Кривичниот законик
- Измама при работењето со хартии од вредности и удели од чл.275 ст.1,2 и 3 од Кривичниот законик
- Несовесно постапување на овластен ревизор од чл.275-б ст.1, 2 и 3 од Кривичниот законик
- Злоупотреба на постапката за јавен повик, доделување на договор за јавна набавка или јавно-приватно партнерство од чл.275-в од Кривичниот законик
- Незаконито постапување на овластен проценувач од чл.275-г од Кривичниот законик
- Злоупотреба при случување на договор меѓу заинтересирани страни од чл.275-г од Кривичниот законик
- Повреда на рамноправноста во вршењето на стопанска дејност од чл.282 од Кривичниот законик
- Спречување, ограничување или нарушување на конкуренција од чл.283 од Кривичниот законик
- Нелојална конкуренција во работи на надворешно-трговскиот промет од чл.284 ст.1 и 2 од Кривичниот законик
- Злоупотреба на овластување во стопанството од чл.287 од Кривичниот законик
- Одавање службена тајна од чл.360 ст.1 и 2 од Кривичниот законик
- Фалсификување службена исправа од чл.361 од Кривичниот законик
- Злоупотреба на државна, службена или воена тајна од чл.360-а од Кривичниот законик

Овие кривични дела не се во исклучива надлежност на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, односно поголемиот дел од кривичните дела се во надлежност на основните јавни обвинителства.

Заради појасно излагање на податоците, во овој дел од извештајот ќе ги презентираме податоците за 2019 година поврзани со коруптивни кривични дела кои се во надлежност на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, но и оние кои се во надлежност на основните јавни обвинителства.

Во подрачјето на **Вишото јавно обвинителство Скопје** во текот на извештајната 2019 година за кривичните дела од Глава XXX од Кривичниот законик - Кривични дела против службената должност се постапувало по вкупно 2.441 пријавено лице од кои 893 пријавени лица во тековната година и 1.548 пренесени од претходната година. Од основните обвинителства се донесени решенија за отфрлање на кривични пријави против 915 пријавени лица, бил поднесен обвинителен предлог против 60 лица, предлог спогодба во скратена постапка против 5 лица за кои е донесена пресуда со предлог спогодба во скратена постапка, обвинителен акт против 21 лице, предлог за казнен налог против 10 лица и наредба за спроведување на истрага против 23 лица. Донесени се осудителни пресуди против 34 лица, пресуда врз основа на признание на вина против 11 лица, ослободителни пресуди против 6 лица и одбивателни пресуди против 14 лица. Мерката притвор била определена према 10 лица.

За кривично дело - Примање поткуп од чл.357 од КЗ основните јавни обвинителства од ова подрачје во 2019 година постапувале по кривични пријави против 13 лица од кои 7 пријавени во тековната година, а 6 пријавени од претходната година. За ова кривично дело донесени се решенија за отфрлање кривични пријави за 6 лица, обвинителен предлог за едно лице, наредба за спроведување истрага против 6 лица, обвинителен акт против 6 лица. Донесени се осудителни пресуди за 2 лица и пресуди врз основа на признание на вина за 3 лица, а била изречена казна затвор за 2 лица.

На подрачјето на Вишото јавно обвинителство Скопје во текот на извештајната 2019 година за кривичните дела од Глава XVI од Кривичниот законик - Кривични дела против изборите и гласањето

биле поднесени пријави против 7 лица од кои новопримени се 6, а нерешени од поранешен период за едно лице. Отфрлени се пријави за 4 лица. Во извештајниот период нема поднесен обвинителен акт, ниту донесена е пресуда.

Во подрачјето на **Вишото јавно обвинителство Гостивар** во текот на извештајната 2019 година за кривичните дела од Глава XXX од Кривичниот законик - Кривични дела против службената должност биле поднесени кривични пријави вкупно против 692 лица, од кои новопримени за 220 лица и од претходните години против 472 лица. Во однос на претходната 2018 година кога во работа биле примени кривични пријави против 605 лица, се забележува зголемување за 87 лице или 12,57%. Против 84 лица кривичните пријави се отфрлени, против 20 лица поднесени се обвинителни предлози, против 6 лица обвинителни акти, против 44 лица предлог за казнен налог и против 10 лица кривичните пријави се решени на друг начин. По поднесените обвиненија судот донел 40 осудителни пресуди, со кои на 11 лица изрекол парична казна, а на 29 лица условна осуда. Донесени се и 4 ослободителни пресуди и 1 одбивателна. Јавниот обвинител вложил жалби против пресудите за 7 лица, од кои 6 поради одлуката за кривичната санкција и 1 поради други причини. Од вкупно поднесените кривични пријави од главата на кривични дела против службената должност за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 од КЗ, поднесени се кривични пријави против вкупно 570 лица од кои 157 се новопримени и 413 од порано. Против 76 лица кривичните пријави се отфрлени, против 6 лица поднесени се обвинителни акти, за 14 лица обвинителни предлози, против 5 лица е поднесен предлог за казнен налог, и за 10 лица се решени на друг начин. Донесени се 9 осудителни пресуди при што биле изречени 8 условни осуди и 1 парична казна, а донесени се и 4 ослободителни пресуди и 1 одбивателна. Поднесени се вкупно 5 жалби од кои 4 поради кривична санкција и 1 поради други причини.

На подрачјето на **Вишото јавно обвинителство Битола** во текот на извештајната 2019 година за кривичните дела од Глава XXX од Кривичниот законик - Кривични дела против службената должност биле поднесени кривични пријави вкупно против 343 лица или за 101 лица помалку во однос на 2018 година. За овие кривични дела биле поднесени 30 обвиненија.

За кривичните дела од Глава XVI од Кривичниот законик - Кривични дела против изборите и гласањето биле поднесени пријави против 3 лица, а се постапувало по кривични пријави против 86 лица од претходниот период. Кривичните пријави се отфрлени против 84 лица, против 2 лица донесени се наредби за спроведување на истрага, а донесена е осудителна пресуда против 1 лице при што му е изречена условна осуда.

До основните јавни обвинителства од подрачјето на **Вишото јавно обвинителство Штип** во текот на извештајната 2019 година за кривичните дела од Глава XXX од Кривичниот законик - Кривични дела против службената должност биле поднесени кривични пријави вкупно против 258 лица, а се постапувало и по кривични пријави против 94 лица од претходниот период. Кривичните пријави се отфрлени против 197 лица, против 39 лица поднесени се обвинителни предлози, против 5 лица поднесен е предлог за казнен налог, против 10 лица донесени се наредби за спроведување на истрага. По завршената истрага против 6 лица поднесени се обвинителни акти. За овие кривични дела биле донесени осудителни пресуди против 44 лица, на 6 лица им била изречена казна затвор, на 28 лица условна осуда и на 10 лица парична казна. За 11 лица е донесена пресуда со признание на вина. За 12 лица се донесени ослободителни пресуди и одбивателни за 3 лица. Само за кривично дело злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 од КЗ биле пријавени 204 лица, а се постапувало и по кривични пријави против 78 лица од претходниот период. Кривичните пријави се отфрлени против 158 лица за ова кривично дело, против 35 лица се поднесени обвинителни предлози, против 2 лица предлог за казнен налог, против 4 лица донесени се наредби за спроведување истрага. По завршената истрага против 3 лица поднесени се обвинителни акти. За ова кривично дело донесени се осудителни пресуди против 26 лица, од кои за 3 лица е изречена казна затвор, на 18 лице условна осуда и на 5 лица парична казна, а за 10 лица донесени се ослободителни пресуди, а за 2 лица обвинението е одбиено. За кривично дело Примање поткуп од чл.357 од КЗ во извештајната година нема поднесено кривични пријави.

За кривичните дела од Глава XVI од Кривичниот законик - Кривични дела против изборите и гласањето на подрачјето на ова обвинителство била поднесена пријава против едно лице која што е отфрлена. Била донесена една осудителна пресуда врз основа на признание на вина.

Во **Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција** во текот на извештајната 2019 година за кривичните дела од Глава XXX од Кривичниот законик - Кривични дела против службената должност и тоа за кривичното дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.5 од КЗ вкупно во работа биле кривични пријави против 260 лица, од кои 140 новопријавени лица и 120 лица пријавени во претходните години. За ова кривично дело за 26 лица се донесени наредби за финасиско вештачење, а за 44 лица се донесени наредби за прибирање потребни податоци и известувања. За 18 лица кривичната пријава е отфрлена, а за 20 лица кривичната пријава е решена на друг начин. Во текот на 2019 година за ова кривично дело се донесени наредби за спроведување истражна постапка против 64 лица, а се постапувало и по истраги кои останале незавршени од претходната година против 62 лица, или вкупно за ова дело се спроведувала истражна постапка за 126 лица. Обвинителни акти по завршена истрага се поднесени против 48 лица, а за 1 лица со наредба е запрена истрагата, а за 3 лица е решена на друг начин. Наредба за прекин на истрага е донесена за 2 лица. Истрагата останала незавршена за 54 лица на крајот на 2019 година. Донесени се осудителни пресуди против 7 лица.

За кривично дело Примање поткуп од чл.357 од КЗ во ова обвинителство во текот на 2019 година вкупно во работа биле новопримени кривични пријави против 2 лица, по кои е донесена наредба за спроведување истражна постапка која останала незавршена на крајот на 2019 година.

Од изнесените податоци се заклучува неселективниот пристап на јавното обвинителство во борбата против корупцијата и препознавајќи ја штетата од овие дела кои се нанесува на целокупното општество и во натамошната работа ќе продолжи посветено да ги гони сторителите на кривичните дела.

3.Предмети од Одделението за истражување и гонење на кривични дела сторени од лица со полициски овластувања и припадници на затворската полиција

Во рамките на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција е формирано специјализирано Одделение за истражување и гонење на кривични дела сторени од лица со полициски овластувања и припадници на затворската полиција, кое започна да функционира од 01.12.2018 година. Ова одделение во 2019 година постапуваше против 106 лица, од кои 8 лица од претходната 2018 година. Јавнообвинителска одлука е донесена за 60 лица или 56,61%, додека за 46 лица или 43,39% не е донесена конечна јавнообвинителска одлука.

Од донесените одлуки обвинителен акт е поднесен за 4 лица или 3,77%, обвинителен предлог за 18 лица или 16,99 %, доставени на надлежност се кривични пријави за 17 лица или 16,04 %, отфрлени се кривични пријави за 20 лица или 18,87 % и решени на друг начин за 1 лице или 0,94 %. Мерката притвор е определена за 4 лица, а за 2 лица е определена мерка куќен притвор.

Од поднесените обвиненија против 22 лица, донесени се пресуди за 7 лица, а непресудени останале обвиненијата против 15 лица. Донесените пресуди се осудителни и тоа казна затвор за 4 лица и условна осуда за 3 лица.

Кривични дела кои најчесто се сторени од страна на лицата со полициски овластувања и припадници на затворската полиција се Малтретирање во вршење на службата од чл.143 од КЗ, Тешка телесна повреда од чл.131 од КЗ, Противправно лишување од слобода од чл.140 од КЗ, Мачење и друго сурово, нечовечно или понижувачко постапување и казнување од чл.142 од КЗ и Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 од КЗ.

4. Предмети од Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите

Јавното обвинителство на Република Северна Македонија од Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите презеде три предмети по кои е донесена правосилна пресуда, два предмета за кои е донесена првостепена пресуда, 20 предмети кои се во фаза на судење, 19 предмети по кои се спроведува истрага, шест предмети кои се во предистражна постапка, 80 други предмети кои се однесуваат на предистражна постапка и дел по барања за воспоставување надлежност, 38 предмети по кои се спроведува финансиска истрага и три предмети по вонредни правни лекови. Предметите, според нивната итност, се прераспоредени на надлежните јавни обвинителства и се дадени овластувања, јавните обвинители да продолжат со преземањето на дејствијата.

5. Состојбата на структурата на криминалитетот според кривичните дела систематизирани према посебните глави на Кривичниот законик на Република Северна Македонија е следната:

Глава XIV од КЗ - Кривични дела против животот и телото

Во текот на 2019 година за кривичните дела од оваа глава примени се кривични пријави против 1.293 лица, кои заедно со пријавите од претходниот период против 676 лица, вкупно се постапувало по кривични пријави против 1.969 лица. Во 2019 година биле поднесени обвиненија против 632 лица, а од страна на судовите донесени се првостепени пресуди против 485 лица.

Во споредба со 2018 година кога за овие кривични дела биле примени кривични пријави против 1.480 лица, и против 549 лица од претходен период или вкупно во работа имало пријави против 2.029 лица. Во 2018 година биле поднесени обвиненија против 646 лица, а од страна на судовите донесени се првостепени пресуди против 636 лица, има намалување за 60 пријавени лица, а намалување е евидентирано по однос на поднесени обвиненија за 14 лица и помалку донесени пресуди за 151 лица.

Глава XV од КЗ - Кривични дела против слободите и правата на човекот и граѓанинот

Во текот на 2019 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 1.295 лица, од кои новопријавени се 847 лица, а против 448 лица што останале во работа во претходната година. Јавните обвинителства во 2019 година поднеле вкупно обвиненија против 395 лица, а судовите донеле пресуди против 320 лица.

Јавните обвинителства во 2018 година поднеле вкупно обвиненија против 247 лица, а од судовите биле донесени пресуди против 247 лица.

Во споредба со претходната 2018 година кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 1.133 лице, од кои новопријавени биле 805, а против 328 што останале од претходната година има зголемување во обем на пријавени лица за 162, на поднесени обвиненија е за 148 лица, и на донесени пресуди за 73 лица.

Глава XVI од КЗ - Кривични дела против изборите и гласањето

Во текот на 2019 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против 108 лица од кои новопримени 20 лица и 88 лица од претходната година. Не биле поднесени обвиненија до судовите, а е донесена една пресуда. Во текот на 2018 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 111 лица, од кои новопримени се против 104 лица и против 7 лица што останале од претходната година. Јавните обвинителства во 2018 година поднеле обвиненија против 3 лица, а од судовите биле донесени пресуди против 3 лица. Во споредба со

претходната, има зголемување во обемот на работа за 3 пријавени лица, а намалувањето на донесени пресуди е за 2 лица.

Глава XVII од КЗ - Кривични дела против работните односи

Во текот на 2019 година за овие кривични дела постапувано е по кривични пријави против вкупно 154 лица. Јавните обвинителства во 2019 година поднеле вкупно обвиненија против 15 лица, а од страна на судовите биле донесени пресуди против 12 лица. И во претходната година за овие кривични дела е постапувано по ист број на пријавени, а се поднесени обвиненија против 16 лица и пресудени 16 лица, се бележи намалување на обвиненија за 1 лице и на пресудени за 4 лица.

Глава XVIII од КЗ - Кривични дела против честа и угледот

Во текот на 2019 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 111 лица. Во споредба со претходната 2018 година кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против 184 лица, има намалување за 73 лице во однос на претходната година.

Глава XIX од КЗ - Кривични дела против половата слобода и половиот морал

Во текот на 2019 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 71 лица, од кои за 8 лица се нови пријави и за 63 лица што останале во работа од претходната година. Од јавните обвинителства биле поднесени обвиненија против 40 лица, а пресудени се 44 лице. Во споредба со претходната 2018 година кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 151 лица, биле поднесени обвиненија против 75 лица и пресудени 43 лица, имаме намалување за 80 пријавени лица, но и помалку поднесени обвиненија за 35 лица, а е пресудено едно лице повеќе.

Глава XX од КЗ Кривични дела против бракот, семејството и младината

Во изминатата година за овие кривични дела постапувано е по кривични пријави против вкупно 894 лица, од кои новопријавени се 609 лица и за 285 лица што останале во работа од претходниот период. Јавните обвинителства во 2019 година поднеле вкупно обвиненија против 373 лица, а од страна на судовите донесени се првостепени пресуди према 327 лица. Во споредба со претходната 2018 година кога е постапувано по вкупно кривични пријави против 857 лица, а биле поднесени обвиненија против 329 лица и пресудени 322 лица, има зголемување по однос на пријави за 37 лица, зголемување на поднесени обвиненија против 44 лица, но и повеќе пресудени за 5 лица.

Глава XXI од КЗ - Кривични дела против здравјето на луѓето

Во текот на 2019 година за овие кривични дела постапувано е по кривични пријави против вкупно 1.528 лица, од кои за 1073 новопријавени лица и за 455 лица што останале во работа од поранешниот период. Јавните обвинителства во 2019 година поднеле вкупно обвиненија против 599 лица, а од судовите пресудени се 406 лица. Во споредба со претходната 2018 година кога за овие кривични дела е постапувано по пријави против вкупно 1.237 лица, има зголемување на број на пријави за 291 лица, но и повеќе поднесени обвиненија за 377 лица и повеќе донесени пресуди за 65 лица.

Глава XXII од КЗ - Кривични дела против животната средина и природата

Во текот на 2019 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 421 лица, од кои за 271 лица се новопримени и 150 од претходниот период. Јавните обвинителства во 2019 година поднеле обвиненија против вкупно 141 лица, а од страна на судовите донесени се пресуди према 112 лица. Во споредба со претходната 2018 година кога за овие кривични

дела е постапувано по пријави против вкупно 360 лица, биле поднесени обвиненија против 77 лица и пресудени 85 лица, има зголемување на пријавени лица за 61, поднесени обвиненија за 64 лица и повеќе донесени пресуди за 27 лица.

Глава XXIII од КЗ - Кривични дела против имотот

Во текот на 2019 година за овие кривични дела примени се кривични пријави против 5.722 лица што со пријавите кои биле во работа од поранешниот период против 5.517 лица, претставува вкупна бројка од 11.239 лица. Јавните обвинителства во 2019 година за овие кривични дела поднеле обвиненија против 3.311 лица, а од страна на судовите донесени се пресуди против 2.887 лица. Во споредба со претходната 2018 година се бележи намалување на пријавени лица за 274, зголемување на поднесени обвиненија за 1.357 лица и пресудени помалку за 501 лица.

Глава XXIV од КЗ - Кривични дела против културното наследство и природните реткости

Во текот на 2019 година, за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 9 лица, од кои за 5 лица се новопријавени и 4 лица од претходниот период. Јавните обвинителства во 2019 година поднесени обвиненија против 2 лица, а од судовите се донесени пресуди против 5 лица. Во споредба со претходната 2018 година кога за овие кривични дела е постапувано по пријави против вкупно 11 лица, поднесено обвиненија против 2 лица и не се донесени пресуди, се забележува намалување на бројот на пријавени за 2 лица, ист број на обвинети лица и зголемување на бројот за пресудени 5 лица.

Глава XXV од КЗ - Кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството

Во текот на 2019 година, за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 1.297 лица од кои новопријавени се за 720 лица и за 577 лица што останале во работа од 2018 година. Јавните обвинителства во 2019 година поднеле вкупно обвиненија против 248 лица, а од судовите биле донесени пресуди против 206 лица. Во споредба со претходната 2018 година кога за овие кривични дела биле примени пријави против 966 лица, а биле обвинети 95 лица и пресудени 208 лица, има зголемување за 331 пријавени лица, повеќе поднесени обвиненија за 153 лица и помалку пресуди за 2 лица.

Глава XXVI од КЗ - Кривични дела против општата сигурност на луѓето и имотот

Во текот на 2019 година, за овие кривични дела постапувано е по кривични пријави против вкупно 539 лица, од кои 317 лица се новопријавени и за 222 лице што останале во работа од претходната година. Јавните обвинителства поднеле обвиненија против вкупно 156 лица, а од страна на судовите биле донесени пресуди према 149 лица. Во споредба со претходната 2018 година кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 514 лица, биле поднесени обвиненија против 116 лица и пресудени 113 лица, се забележува зголемување на пријави за 25 лица, и зголемување на поднесени обвиненија за 40 лица, но и повеќе донесени пресуди 36 лица.

Глава XXVII од КЗ - Кривични дела против безбедноста на јавниот сообраќај

Во текот на 2019 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 5.172 лица, од кои 3.067 лица се новопријавени и 2.105 што останале во работа од претходниот период. Јавните обвинителства поднеле вкупно обвиненија против 1.501 лица, а од страна на судовите за овие кривични дела пресудени се 1.416 лица. Во споредба со претходната 2018 година, кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 5.277 лица, биле обвинети 1.226 лица и пресудени 1.419 лица, има намалување на пријавени за 105 лица, зголемување на обвинети за 275 лица и намалување на донесени пресуди за 3 лица.

Глава XXVIII од КЗ - Кривични дела против државата

Во 2019 година за кривичните дела од оваа глава е постапувано против 24 лица, примени се кривични пријави против 11 лица, а е постапувано по нерешени пријави од претходни години против 13 лица. За овие кривични дела биле обвинети 12 лица, а од страна на судовите за овие кривични дела пресудени се 23 лица.

Во споредба со 2018 година кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 62, биле обвинети 33 лица и немало пресуда од страна на судовите, се бележи намалување на пријави за 38 лица, намалување на обвинети за 21 лица, а зголемување на пресудени за 23 лица.

Глава XXIX од КЗ - Кривични дела против вооружените сили

Во текот на 2019 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против 2 лица, а нема останати во работа од претходниот период. Во споредба со 2018 година кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против 5 лица има намалување од 3 лица. Поднесено е обвинение за 1 лице и донесена е пресуда за едно лице од страна на судот.

Глава XXX од КЗ - Кривични дела против службената должност

Во текот на 2019 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 4.381 лица, од кои за 1.897 лица се новопријавени и за 2.484 лица што останале во работа од поранешниот период. Јавните обвинителства во 2019 година поднеле обвиненија против 370 лица, а од страна на судовите донесени се пресуди против 156 лица. Во споредба со претходната 2018 година кога за овие кривични дела е постапувано по пријави против вкупно 4.133 лица, биле поднесени обвиненија против 252 лица и пресудени 135 лица, се бележи зголемување на пријавени лица за 248, повеќе поднесени обвиненија за 118 лица, но и повеќе пресудени за 21 лица.

Глава XXXI од КЗ - Кривични дела против правосудството

Во текот на 2019 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 831 лица, од кои новопријавени се за 446 лица и 385 лица од претходниот период. Јавните обвинителства во 2019 година поднеле вкупно обвиненија против 158 лица, а од судовите биле донесени првостепени пресуди против 132 лица. Во споредба со претходната 2018 година кога за овие кривични дела е постапувано по пријави против вкупно 784 лица, биле поднесени обвиненија против 116 лица и пресудени 128 лица, се забележува зголемување на бројот на пријавени лица за 47, зголемување на обвинети за 42 лица и зголемување на пресуди за 4 лица.

Глава XXXII од КЗ - Кривични дела против правниот сообраќај

Во текот на 2019 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 1.477 лица, од кои новопријавени се за 834 лица, а за 643 лица што останале во работа од претходниот период. Јавните обвинителства во 2019 година поднеле вкупно обвиненија против 344 лица, а од страна на судовите биле донесени пресуди против 279 лица. Во споредба со претходната 2018 година, кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 1.465 лица, биле обвинети 309 лица и пресудени 309 лица има зголемување на пријавени лица за 12 лица, повеќе обвинети за 35 лица и помалку пресудени за 30 лица.

Глава XXXIII од КЗ - Кривични дела против јавниот ред

Во текот на 2019 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 2.435 лица, од кои новопријавени се 1.435 лица и за 1000 лица што останале во работа од

претходниот период. Јавните обвинители во 2019 година поднеле обвиненија против 765 лица, а од страна на судовите донесени се пресуди против 604 лица. Во споредба со претходната 2018 година, кога за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против вкупно 2.205 лица, биле обвинети 584 лица и пресудени 637 лица, има зголемување за 230 пријавени лица, но повеќе обвинети за 181 лица и помалку пресудени за 33 лица.

Глава XXXIV од КЗ - Кривични дела против човечноста и меѓународното право

Во текот на 2019 година за овие кривични дела е постапувано по кривични пријави против 150 лица, поднесени се обвиненија против 87 лица и од страна на судовите биле донесени пресуди против 16 лица. Во споредба со 2018 година кога е постапувано по пријава против 8 лица, поднесени се обвиненија против 2 лица и од страна на судовите биле донесени пресуди против 1 лица се забележува зголемување кај пријавени лица за 142, кај обвиненија за 85 и на донесени пресуди за 15 лица.

Кривични дела по посебни закони

Во текот на 2018 година за кривични дела предвидени во посебни закони, постапувано е по кривични пријави против вкупно 57 лица, од кои новопријавени се 22 лица и за 35 лица што останале во работа од претходниот период. Јавните обвинителства поднеле вкупно обвиненија против 18 лица, а од судовите донесени се пресуди против 12 лица. Во споредба со претходната 2018 година кога за овие дела е постапувано по пријави против вкупно 81 лица, биле обвинети 15 лица и пресудени 21 лица, така што има намалување на пријавени лица за 24 лица, зголемување на поднесени обвиненија за 3 и помалку пресуди за 8 лица.

ЗАКЛУЧОК

Согледувајќи ги податоци за предметното работење на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, вишите јавни обвинителства, основните јавни обвинителства и на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, може да се заклучи дека во извештајната 2019 година во предметите постапувано е ажурно и стручно.

Во изминатата година е постапувано против вкупно 45.073 сторители на кривични дела од кои новпримени кривични пријави се против 29.733 лица и 15.340 предмети кои останале незавршени од претходните години.

Во текот на извештајната 2019 година основните јавни обвинителства решиле пријави против 18.559 лица или 54 % а останале во работа кривични пријави против 15.768 лица или 46 %, по кои се преземаат дејствија за прибавување на податоци во врска со кривичната пријава.

Од податоците во извештајот се утврдува дека јавните обвинителства и покрај проблемите со кои се соочуваа, а особено значително намалениот број на јавни обвинители, во текот на 2018 година, успеаа да го задржат совладувањето на приливот на кривичните пријави. Па така и во оваа извештајна година се решени 54 % од вкупниот број на пријави, а на крајот на годината останале во работа кај јавните обвинители и другите државни органи 46 %, при што најголем број на незавршени предмети се евидентирани на подрачјето на Вишото јавно обвинителство Гостивар и Вишото јавно обвинителство Скопје.

И покрај перцепцијата во јавноста дека јавното обвинителство многу често ја користи мерката притвор како мерка за обезбедување присуство на лица за непречено водење на кривичната

постапка, податоците покажуваат дека во извештајната 2019 година оваа мерка е применета во 2,7% од случаите или од вкупно 29.733 новопријавени лица мерка притвор е одредена само према 528 лица.

Значајно е да се напомене дека и во 2019 година продолжи примената на институтите од чл.43 и чл.44 од ЗКП и склучувањето предлог спогодби помеѓу јавните обвинители и осомничените. Придобивките од користењето на спогодувањето и примената на одредбите од чл.43 и чл.44 од ЗКП, преку намалување на трошоците за водење на кривична постапка и ефективна и ефикасна кривична постапка со кратко времетраење укажуваат на оправданоста на заложбата на Јавното обвинителство на Република Македонија во иднина се поголем број на предмети да се решаваат на ваков начин.

Од значење за извршување на функцијата определена со законите е побрзо пополнување на упразнетите места на јавните обвинители особено во основните јавни обвинителства. Меѓутоа, за разрешување на овој проблем неопходни се изменувања и дополнување на соодветните закони. Исто така, треба да се пополнат упразнетите места за записничари и други административни кадри, а првенствено за потребите на истражните центри.

Неопходно е да се надмине и проблемот со недостигот на потребните финансиски средства за работа на Обвинителството. Во таа насока, од неопходните средства во износ од 1.148.645.000,00 за работа на обвинителствата, колку што беа побарани во Предлог пресметката одобрени заедно со ребалансот на Буџетот беа вкупно парични средства во износ од 515.916.000,00 денари, кои не се доволни обвинителствата непречено да ја извршуваат функцијата.

**ЈАВЕН ОБВИНИТЕЛ
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Љубомир Јовески**